

BIBLIOGRAFIE VAN DE GESCHIEDENIS VAN GENT 1996-1997¹

Leen Charles, René De Herdt en Marie Christine Laleman

Inventarissen, archiefbeschrijvingen, repertoria, bibliografieën (nr. 840-859), Archeologische kronieken (nr. 860-876), Algemeen (nr. 877-885), Prehistorie, Romeinse en Merovingische tijden (nr. 886-890), Middeleeuwen (nr. 891-913), Moderne Tijden (nr. 914-933), Hedendaagse tijd (nr. 934-948), Industriële archeologie (nr. 949-954), Kerkgeschiedenis, kloosters (nr. 955-965), Gebouwen, monumenten, stadsbeeld (nr. 966-1030), Kunst, cultuur (nr. 1031-1049), Materiële cultuur (nr. 1050-1057), Heemkunde, volkskunde, genealogie (nr. 1058-1098), Biografieën (nr. 1099-1117).

Inventarissen, archiefbeschrijvingen, repertoria, bibliografieën

840. BONDA J.W., *De meerstemmige Nederlandse liederen van de vijftiende en zestiende eeuw*, 1996, 684 blz. Repertorium van de meerstemmige Nederlandse liederen (15-16de eeuw) van onder meer componisten zoals Alexander Agricola en Jacob Obrecht. Het repertoriumgedeelte wordt voorafgegaan door een beschrijving van de tocht van deze liederen doorheen Italië, Duitsland en andere landen. De liederen worden tevens gesitueerd binnen een literaire context. Een laatste gedeelte handelt over meer muziektheoretische onderwerpen, zoals de wijze waarop de klemtonen van het Nederlands in de muziek werden behandeld; met partituren van liederen in bijlage.
841. BUISMAN J., *Duizend jaar weer, wind en water in de Lage Landen, deel 1: tot 1300; deel 2: 1300 - 1450*, 1996, 656 blz. en 690 blz. Chronologisch repertorium van klimaatsgegevens over Nederland en België, verzameld op basis van talloze geschreven bronvermeldingen.
842. CHARLES L., R. DE HERDT & M.C. LALEMAN, *Bibliografie van de geschiedenis van Gent 1995-1996*, in *Handelingen van de Maatschappij voor Geschiedenis en Oudheidkunde te Gent*, L, (1996), p. 253-304.

¹ Dit bibliografisch overzicht is afgesloten op 1 december 1997. Ten einde dit instrument nog volwaardiger te kunnen uitbouwen, roepen wij alle auteurs op een exemplaar van hun studie of artikel te bezorgen aan het Stadsarchief, Abrahamstraat 13, 9000 Gent. Deze publicaties worden opgenomen in de bibliotheek van het Stadsarchief.

843. CHARLES, L., R. DE HERDT & M.C. LALEMAN, *Bibliografie van de geschiedenis van Gent 1995-1996*, in *Handelingen der Maatschappij voor Geschiedenis en Oudheidkunde*, (1996), nr. 50, p. 253-304.
844. DE CONINCK R., *De inventaris van het archief van de Belgische afdeling van de Vierde Internationale*, (AMSAB), Gent, 1997, 235 blz.
845. DE PAEPE J.-L. & C. RAINDORF-GERARD (red.), m.m.v. P. GILLARD & R. BRION, *Le Parlement belge 1831-1894. Données biographiques*, (Commission de la Biographie Nationale, Académie Royale de Belgique), Bruxelles, 1996, 645 blz. Dit omstandig biografisch repertorium behandelt de verkozen parlementsleden. Per persoon worden volgende gegevens verstrekt: familienaam, voornaam, plaats en datum van geboorte en overlijden, eventuele gegevens inzake naturalisatie, lidmaatschap van de adel, eventuele verwantschappen met andere parlementsleden, de studies, het beroep en de beroepsactiviteiten, de politieke mandaten voorafgaand aan 1831, de politieke kleur, de politieke mandaten binnen het parlement, de functies binnen parlementaire commissies, de ministeriële en/of gemeentelijke mandaten, de rijkdom en eventuele mandaten in de schoot van financiële, industriële of commerciële verenigingen; het geheel wordt telkens afgerond met bibliografische verwijzingen.
846. DESPRETZ A., *Academia Gandavensis in nummis. Penningen die betrekking hebben op de Gentse Universiteit*, (Uit het verleden van de RUG, nr. 39), Gent, 1997, 340 blz. Geïllustreerd naslagwerk met alle medailles, plaketten en draagpenningen vervaardigd voor en door de universiteit. Per medaille wordt een exacte, technische beschrijving gegeven, de bewaarplaats, bibliografische referenties, het productieatelier, een biografische schets van de medailleur en beknopte historische gegevens omtrent de afbeelding of de afgebeelde figuur.
847. GYSSELING M., *Inventaris van het archief van Sint-Baafs en Bisdom Gent tot eind 1801. Deel 1. Sint-Baafsabdij en Sint-Baafskapittel als instelling (nr. 1-7534)*, (Rijksarchief te Gent, toegangen in beperkte oplage, nr. 64), Brussel, 1997, 505 blz. Een historisch overzicht van het archief gaat vooraf aan de eigenlijke inventaris. Deze probeert de her en der verspreide archiefstukken en delen van verzamelingen in de oorspronkelijke structuur van de de Sint-Baafsabdij en van het -kapittel te reconstrueren. De structuur van de inventaris is als volgt: na een hoofdstuk over archief en bibliotheek, volgt een gedeelte historiografie en cartularia van Sint-Baafs; de verhouding met allerlei andere instanties wordt afzonderlijk behandeld, gevolgd door stukken betreffende de regel en de kloostergebruiker, waarna de stukken per abt worden geordend. Een ander hoofdstuk groepeerde de stukken inzake het alge-

BIBLIOGRAFIE VAN DE GESCHIEDENIS VAN GENT 1996-97

meen centraal beheer van abdij en kapittel. Ook aan de stukken betreffende de afgeschafte abdijgebouwen van Sint-Baafs wordt aandacht besteed. Het kapittel neemt na de afschaffing enkele functies van de abdij over en verwerft ook nieuwe functies en waardigheden. Tenslotte gaat aandacht naar de diensten in de Sint-Janskerk, nu Sint-Baafskathedraal. Het instrument als geheel is nuttig als structurerend overzicht van beschrijvingen van stukken maar verliest aan praktische waarde door het momenteel nog ontbreken van een handige persoons- en plaatsnamenindex of trefwoordenindex.

848. GYSSELING M., *Toelichting bij de inventaris van het oud archief van het bisdom*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 26, (1997), nr. 3, p. 288-291.
849. LAMARCQ D., *Bibliografie van het Oostvlaams Verbond van de Kringen voor Geschiedenis*, in LAMARCQ D. (red.), *Kringen voor Geschiedenis*, Zottegem, 1997, p. 57-74. In 1949 stelde Prof. Dr. J. Dhondt, voorzitter van het Oostvlaams Verbond van de Kringen voor Geschiedenis, de eerste publicatie voor van een nieuw opgestarte voorlichtingsreeks, bestemd om plaatselijke vorsers te ondersteunen. Deze bijdrage geeft een overzicht van alle publicaties die door de vermelde vereniging werden uitgegeven.
850. LEHOUCQ N. & T. VALCKE, *De fonteinen van de Oranjeberg. Politiek-institutionele geschiedenis van de provincie Oost-Vlaanderen van 1830 tot nu. Deel 2 Biografisch repertorium*, Gent, 1997, 452 blz. In 1993 verscheen het eerste deel met klemtoon op het institutionele aspect en het kiesgebeuren. In deel twee staan de personen centraal. In een eerste deel wordt een analyse geboden van de provincieraadsverkiezingen sinds 1836. Het leeuwendeel van het werk verschaft op basis van oorspronkelijk onderzoekswerk de biografieën van 18 gouverneurs, 80 gedeputeerden, 18 voorzitters van de Provincieraad, 1335 provincieraadsleden en 9 provinciegriffiers. Met bibliografie en Franse, Engelse en Duitse samenvatting. Geïllustreerd.
851. LIEVIJNS L., *Repertorium van de periodieken, boeken en brochures uit het archief van de Belgische afdeling van de Vierde internationale*, (AMSAB), Gent, 1997, 265 blz.
852. LUST J., E. MARECHAL, W. STEENHAUT & M. VERMOTE, *Een zoektocht naar archieven. Van NISG naar AMSAB*, (AMSAB), Gent, 1997, 177 blz. De archieven van het Nationaal Instituut voor Sociale Geschiedenis, dat kort voor de Tweede Wereldoorlog werd opgericht, werden door de nationaal-socialisten geroofd. Dit instituut had bij zijn leden onder anderen de Gentse professor Alfons Van Werveke. Het originele Belgische archiefmateriaal van dit instituut bevindt zich nog

steeds te Moskou. De studie behandelt de beginjaren van het NSIG (1937-1940) op basis van bronnenmateriaal uit Moskou. De geschiedenis wordt verteld van de cultuurroof (1940-1944) van de nationaal-socialisten en van de zoektocht van de Belgische overheid om deze cultuurgoederen te recuperen (1944-1967). Amsab tenslotte is erin geslaagd deze archieven te lokaliseren en deels op microfilm in België ter beschikking te stellen.

853. REYNAERT J., *Catalogus van de Middelnederlandse handschriften in de Bibliotheek van de Universiteit te Gent. II/1 De Handschriften verworven na 1852 (deel 1)*, (Werken uitgegeven door de Faculteit van de Letteren en Wijsbegeerte, aflevering 182), Gent, 1996, 369 blz. Na een korte historiek van de verwerving van de handschriften, worden 72 handschriften uitvoerig besproken. Het geheel wordt afgerond met een codicologisch register op kopieerwerk en decoratie, papier, banden en bezitters, een register op de gebeden en op de overige teksten en tenslotte met een index op de initia of de eerste zinnen van de diverse teksten.
854. SCHOKKAERT L. (ed.), *Biografisch repertorium van de priesters van het Bisdom Gent 1802-1997*, (Kadoc, Reeks inventarissen en repertoria, nr. 53/1), 1997, 2 dln. Tot op heden ontbrak een repertorium met biografische nota's van meer dan 7000 seculieren die in functie waren in het Bisdom Gent vanaf het Concordaat van 1802 en overleden voor 1997. De opgenomen notities bevatten gegevens omtrent geboorte, opleiding, loopbaan en overlijden. Met drie kaarten en uitgebreide index van plaatsnamen.
855. VAN DE WIEL C., *Acta Vicariatus in het Aartsbisschoppelijk archief in Mechelen 1380-1900*, (Belgisch Historisch Instituut te Rome. Bibliotheek, XL), Brussel, 1996, 148 blz. Dit werk biedt een inventaris van het vicariaat. Die verzameling omvat alle akten van de aartsbisschoppelijke curie die de juridische aangelegenheden van de gelovigen regelt en oplost, onder voorzitterschap van de vicaris-generaal. Hierbij zijn tevens alle dispensaties, exempties en privileges opgenomen waaraan het vicariaat zijn toestemming moest verlenen. Het Legervicariaat is ondergebracht in een afzonderlijk fonds.
856. VAN MINGROOT E., *Liste provisoire des actes des évêques de Cambrai de 1031 à 1120*, in VERBEKE W., M. HAVERALS, R. DE KEYSER & J. GOOSSENS (eds.), *Serta devota in memoriam Guillelmi Lourdaux. Pars Posterior: Cultura Mediaevalis*, Leuven, 1995, p. 13-55. Publicatie van een voorlopige lijst van bisschopsakten; per akte: datum, bestemming, juridische synthese, beste versie (indien mogelijk: origineel) en bemerkingen over authenticiteit. Zeven bisschoppen

BIBLIOGRAFIE VAN DE GESCHIEDENIS VAN GENT 1996-97

- komen aan bod: Gerard I van Florennes (1012-1051), Liebert van Lessines (1051-1076), Gerard II van Lessines (1076-1092), Gaucher van Oisy-Inchy (1093-1096/1100), Manasses van Ecu-Soissons (1096-1103), Odo van Orléans of van Tournai (1105-1113) en Burchard van Aix-la-Chapelle (1116-1130). Bevat akten voor de Sint-Baafsabdij, Enname en Affligem.
857. VAN SYNGHEL G.A.M. (red.), *Bronnen betreffende de registratie van onroerend goed in de negentiende en twintigste eeuw*, (Instituut voor Nederlandse Geschiedenis. Bronnencommentaren 3), Den Haag, 1997, 272 blz. Bronnencommentaar over de Nederlandse kadastrale documenten uit de 19de en de 20ste eeuw. Gezien de nauwe verwantschap tussen het Belgische en het Nederlandse kadaster, bevat dit werk diverse verwijzingen naar het Gentse huizenonderzoek.
858. VIAENE P., *Bibliografie Industriële Archeologie en Industrieel Erfgoed in België (6)*, in *Tijdschrift voor Industriële cultuur*, 14, (1996), nr. 4, p. 15-32.
859. VIAENEP., *Bibliografie industriële archeologie & industrieel erfgoed in België (7)*, in *Tijdschrift voor Industrieel Cultuur*, (1997), nr. 3, bijlage. Met verwijzing naar publicaties over Gent of over aspecten van het Gentse industriële verleden. Met index op auteursnamen.

Archeologische kronieken

860. BAUTERS L., *Terreinconflict in de stad*, in: *Scarabee*, (1997), nr. 29, p. 50-52. Korte bijdrage over de verhouding tussen archeologie en bouwbedrijf, met onder meer verwijzing naar het in het restauratieproject geïntegreerd archeologisch onderzoek in het Gravensteen. Geïllustreerd.
861. DEMETER S., J. DE MEULEMEESTER, A. DE POORTER, M.C. LALEMAN & A. MATTHYS (eds.), *Archeologia Mediaevalis*, Brussel, nr. 20, 1997, 100 blz., met bijhorend bibliografisch overzicht. Samenvattingen van de middeleeuwse en post-middeleeuwse archeologie in België en enkele aangrenzende streken op basis van terreinwerk en onderzoeksprojecten in 1996.
862. DEMETER S., J. DE MEULEMEESTER, A. DE POORTER, M.C. LALEMAN & A. MATTHYS (ed.), *Archaeologia Mediaevalis 20. Colloquium Bruxellensis II*, Brussel, 1997, 24 blz. Samenvatting van de referaten van het colloquium over middeleeuwse archeologie naar aanleiding van de twintigste uitgave van *Archaeologia Mediaevalis*.

Enkele notities houden verband met archeologisch onderzoek in België, onder meer in Gent.

863. DEMETER S., J. DE MEULEMEESTER, A. DE POORTER, M.C. LALEMAN en A. MATTHYS (ed.), *Archaeologia Mediaevalis* 20, Brussel, 1997, 100 blz. Samenvattingen van de middeleeuwse en post-middeleeuwse archeologie in België en enkele aangrenzende streken op basis van terreinwerk en onderzoeksprojecten in 1996, met algemeen bibliografisch overzicht. Met verwijzingen naar Gent.
864. DOBNEY K. & A. ERVYNCK, *Hypoplasie op tanden van het varken: een methodologische en interpretatieve studie*, in *Archaeologia Mediaevalis*, (1997), nr. 20, p. 4. Korte notitie over de eerste resultaten van dergelijk archeozoologisch onderzoek.
865. HOFFSUMMER P., *Archéologie du bâti: l'exemple des charpentes*, in *Archaeologia Mediaevalis* 20. *Colloquium bruxellensis II*, Brussel, 1997, p. 3-4. Beknopt overzicht van wat de dendrochronologie de jongste twee decennia heeft bijgebracht tot de kennis van dakconstructies en vakwerkbouw.
866. HOFFSUMMER P., *L'archéologie des pans-de-bois*, in *Archaeologia Mediaevalis*, (1997), nr. 20, p. 14-15. Beknopte notitie over het onderzoek van vakwerkhout in België, met verwijzing naar de kaftillustratie van de uitgave.
867. LALEMAN M.C., *Vingt années d'archéologie urbaine en Belgique*, in *Archaeologia Mediaevalis* 20. *Colloquium bruxellensis II*, Brussel, 1997, p. 5. Beknopte nota over twee decennia stadsarcheologie en archeologisch onderzoek in stedelijk milieu in België, met verwijzing naar Gent.
868. HOUBRECHTS D. & P. HOFFSUMMER, *Dendrochronologie en Belgique et régions limitrophes*, in *Archaeologia Mediaevalis*, (1997), nr. 20, p. 12-14. Overzicht van het onderzoek dat het *Laboratoire de Dendrochronologie de l'Université de Liège* in 1996 uitvoerde, onder meer in het huis De Spiegel, Goudenleeuwplein 1-2.
869. LALEMAN M.C. & P. MONSIEUR, *Archeologie en stad: op zoek naar een tastbaar verleden*, in *Scarabee*, (1997), nr. 29, p. 22-24. Beknopte schets over de ontwikkeling van archeologisch onderzoek in Vlaamse steden, onder meer in Gent. Geïllustreerd.
870. MARTENS L., *Archeologie in Vlaamse steden*, in *Scarabee*, (1997), nr. 29, p. 21. Inleiding tot de speciale uitgave van het Nederlandse tijdschrift *Scarabee* over archeologie in Vlaamse steden. Geïllustreerd.

BIBLIOGRAFIE VAN DE GESCHIEDENIS VAN GENT 1996-97

871. MONSIEUR P., *Blijven wonen of opnieuw bewonen ?*, in *Scarabee*, (1997), nr. 29, p. 25-26. Over de resultaten en problemen van archeologisch onderzoek in Vlaamse steden, met verwijzing naar Gent. Geïllustreerd.
872. ONGENAE C., *De zwarte laag*, in *Stadsmagazine*, 1, (1997), nr. 5, p. 16-18. Beknopte schets over de historische achtergrond van de opgravingen die in 1996 en 1997 op het Emile Braunplein werden uitgevoerd. Geïllustreerd.
873. *Panorama Archeologie in de Vlaamse steden*, in *Scarabee*, (1997), nr. 29, p. 27-35 en p. 53-54. Met een beknopte voorstelling van recent archeologisch onderzoek in Gent door M.C. LALEMAN en G. STOOPS. Met een literatuuroverzicht, samengesteld door P. MONSIEUR op p. 53-54. Geïllustreerd.
874. VAN DORMAEL B., *Gent: Touring kantoor in middeleeuws handelspand. De rijke geschiedenis van "De Spiegel"*, in *Touring*, (1997), nr. 45, p. 43-45. Beknopte schets van dit middeleeuwse huis zoals die kan opgemaakt worden op basis van recent archeologisch, bouw- en kunst-historisch onderzoek. Geïllustreerd.
875. *Vondstmeldingen*, in *Stadsarcheologie. Bodem en monument in Gent*, 20, (1996), nr. 2, p. 27-42. Mededelingen van archeologische bevindingen en vondsten: post-middeleeuwse huisjes in de Bijlokesite (Bijlokekaai), tegels in aardewerk met tinglazuur uit het Dominicanenklooster (Hoogstraat), post-middeleeuwse bouwsculpturen (Isabellakaai), stratigrafische opbouw van het bodemarchief op de Kouter vanaf de 13de tot de 20ste eeuw (Kouter), een fragment van beschilderd houten plankengewelf uit de Karmelietenkerk (Lange Steenstraat), muurresten, mogelijk horend bij de stadsfortificatie uit het tweede kwart van de 14de eeuw aan de Vijfwindgaten (Lange Violettenstraat), post-middeleeuwse bouwfasen van de hoosmolen of het ontwateringsgemaal in de Bourgoyen (Mahatma Gandhistraat), middeleeuwse stenen huisresten (Onderbergen), huisresten in de oostelijke langsgewelf van de Lakenhalle (Sint-Baafsplein), laat-middeleeuwse huisresten van Doornikse steen en baksteen (Sint-Baafsplein), een post-middeleeuwse waterput in het Hotel d'Hane Steenhuyse (Veldstraat). Geïllustreerd.
876. *Vondstmeldingen*, in *Stadsarcheologie. Bodem en monument in Gent*, 20, (1996), nr. 3, p. 56-64. Mededeling van archeologische bevindingen en vondsten: een omheiningmuur van het Bijlokehospitaal (Bijlokekaai), post-middeleeuwse gebouwresten, middeleeuwse houten wegstructuren, een middeleeuws ophogingspakket en middeleeuwse sporen op de plaats van de vroegere Korte Ridderstraat (Emile Braunplein),

wellicht een restant van een laat-middeleeuwse stadsmuur (Isabellakaai), gebouwsporen van het voormalige Baudeloocomplex, bruggen, kaaimuren en huissporen (Ottogracht), een post-middeleeuwse waterput (Prinsenhof) en een middeleeuwse muurrest (Werregarenstraat). Geïllustreerd.

Algemeen

877. CAUCHIES J.M. (ed.), *Images et représentations princières et nobiliaires dans les Pays-Bas Bourguignons et quelques régions voisines (XIVe-XVIe s.)*, (Centre Européen d'Etudes Bourguignonnes XIVe-XVIe s., nr. 37), *Rencontres de Nivelles-Bruxelles (26 au 29 septembre 1996)*, Neuchâtél, 1997.
878. CHARLES L. & M. VANDER BEKE, *Dulle Griet: het archiefbeheerssysteem van de Stad Gent*, in *Bibliotheek- en Archiefgids*, 73, (1997), nr. 5, p. 177-188. Het archiefbeheerssysteem van de Stad Gent is ontworpen door het Stadsarchief en de Coördinatie dienst en is bedoeld zowel voor de hedendaagse stedelijke administratie als voor de archiefdienst zelf. Beheer van overdrachten, vernietigingen, restauraties, bruiklenen aan de administratie en aan derden voor tentoonstellingen verloopt automatisch; inventarisatiemodules voor zowel archiefbescheiden als documentaire bestanden zijn voorzien; een krachtige zoekmodule vergemakkelijkt het raadplegen van zowel archief- als beeldmateriaal.
879. DECAVELE J., *1350 jaar Gent, de Gentenaars en hun rijke verleden*, (*Waar is de tijd*, nr. 1), Zwolle, 1997, 30 blz.
880. DE KRAKER A.M.J., *Landschap uit balans. De invloed van de natuur, de economie en de politiek op de ontwikkeling van het landschap van de Vier Ambachten en het Land van Saeftinghe tussen 1488 en 1609*, Utrecht, 1997, 464 blz. Vernieuwende kijk voor historisch-geografisch onderzoek naar kustpoldergebieden. Behandelt fundamenteel de invloed van natuurkrachten en van de werking van de mens op de ondergang van het gebied van het Land van Saeftinghe en van de Vier Ambachten. De combinatie van een oprukkende zee, oorlogsgeweld en een falend dijkbeheer bezegelden het lot van deze polderstreek. Maakt gebruik van rijk bronnenmateriaal, waaronder veel Gentse bronnen. Rijk geïllustreerd, met grafieken, kaarten en een kritisch apparaat.
881. DE SMIDT J.T., J.M. GRADUS, S.G.A. KATEE & J. DE VRIES, *Van tesorier tot Thesaurier-generaal. Zes eeuwen financieel beleid in handen van een hoge Nederlandse ambtsdrager*, Hilversum, 1996, 556 blz. Geïllustreerd werk over de geschiedenis en de functie van schat-

- bewaarder in Nederland, met belangrijke verwijzingen naar de Zuidelijke Nederlanden, vooral voor de periode voor de Republiek (1588). Meer in het bijzonder voor Vlaanderen en Gent zijn van belang de bijdragen van J. BOS-ROPS, *Kamerheer, kanselier, tesorier. Financieel beheer in de Nederlandse gewesten voor de overgang naar het Bourgondisch-Habsburgse statencomplex* (p. 3-15) en H. DE SCHEPPER, *Beleid en bestuur inzake de hoge overheidsfinanciën in het Bourgondisch-Habsburgse Nederland* (p. 17-52).
882. DECAVELE J., *Archivaris versus historicus*, in *Bibliotheek- en Archiefgids*, 73, (1997), nr. 3, p. 82-86. Bijdrage uitgesproken ter gelegenheid van de feestzitting bij de viering van J. Decavele, 25 jaar stadsarchivaris. Zie ook de bijdrage van G. MARECHAL, *Archivaris versus historicus: antithese of synthese? Beschouwingen bij het Liber Amicorum aangeboden aan Johan Decavele, en bij zijn dankwoord*, in *Bibliotheek- en Archiefgids*, 73, (1997), nr. 3, p. 113-116. Voor een integrale uitgave van de toespraken, zie *Handelingen der Maatschappij voor Geschiedenis en Oudheidkunde te Gent*, L, (1996), p. 237-251.
883. LEIJSEN L., M. CLOET & K. DOBBELAERE (red.), *Levensrituelen. Geboorte en doopsel*, (KADOC-Studies 20), 1996, 336 blz. Bundel opstellen rond geboorte en doopsel, met een beeld van de rituelen daar omheen, zowel gezien doorheen de tijd, van de vroeg-kristelijke kerken tot vandaag, als in de verschillende religies en culturen. Geïllustreerd.
884. MEROT C., *Les écoles centrales: recrutement et fréquentation*, in *Revue du Nord*, dl. LXXVIII, (1996), nr. 317, p. 797-808. De Centrale Scholen werden opgericht na de Franse Revolutie, met de bedoeling de opheffing van de colleges en onderwijsinstellingen van het Ancien Régime, te ondervangen. Deze bijdrage geeft een algemeen beeld over de lesroosters en het recruterende van de leerlingen, binnen het wettelijk bepaald kader. Ook te Gent werd in deze periode een Centrale School opgericht. We verwijzen hiervoor naar EVERAERT C. & G. FABREMEEUS, *Liber Magistrorum 1797-1997. Van Ecole Centrale du Département de l'Escaut tot Koninklijk Atheneum te Gent*, Gent, 1997, 553 blz.
885. STOCKMAN P. & P. EVERAERS, "Frontier Steden en Sterckten". *Vestingwerken in Oost-Vlaanderen en Oost-Zeeuws-Vlaanderen 1584-1839*, Hulst, 1997, 144 blz. + losse kaart. Beschrijft de vestingwerken die merendeels aangelegd zijn gedurende de Tachtigjarige oorlog; een afzonderlijk hoofdstuk is integraal gewijd aan de versterkingen in noordoostelijk Oost-Vlaanderen (Sassevaart, Terneuzen) tot 1839. Rijk geïllustreerd, met verklarende woordenlijst van vestingstermen en ruime bibliografie.

Prehistorische, Romeinse en Merovingische tijden

886. MONSIEUR P., *De jagers van Verrebroek*, in *Scarabee*, (1997), nr. 28, p. 50-52. Korte schets over het recent archeologisch onderzoek in Verrebroek door de Vakgroep Archeologie en Oude Geschiedenis van Europa van de Gentse Universiteit. Deze bewoningsresten van jagers-verzamelaars uit de Midden-Steentijd of het Mesolithicum worden beschreven als de best bewaarde in de Nederlanden. Geïllustreerd.
887. THOEN H. & R. NOUWEN, *De productie van Gallo-Romeins aardewerk bij de Tungri, de Nervii en de Menapii*, in *Vlaanderen. Uit aarde en vuur. Keramiek in Vlaanderen*, 46, (1997), nr. 3, p. 7-12. Beknopt overzicht van de Gallo-Romeinse keramiek in Vlaanderen. Geïllustreerd.
888. VAN DER HAEGEN G., *Catalogus van het Europese prehistorische materiaal*, (Schoolmuseum Michel Thiery), Gent, 1997, 81 blz. Catalogus van het prehistorische vondstengoed dat uit vroeger archeologisch onderzoek maar vooral als los verzamelobject in het Schoolmuseum Michel Thiery in Gent terecht kwam. De inventaris volgt een chronologische opsplitsing volgens de grote prehistorische periodes, met name Paleolithicum, Mesolithicum en Neolithicum. Binnen deze opdeling wordt een geografische rangschikking gehanteerd per land, provincie en gemeente. De meeste artefacten werden ook getekend. Te midden van een verzameling die hoofdzakelijk stukken van buitenlandse herkomst en uit de Waalse provincies bevat, is Oost-Vlaanderen eerder bescheiden vertegenwoordigd. Voor Gent kunnen archeologica worden vermeld die in Drongen (Mesolithicum), Gentbrugge (Midden- en Laat-Neolithicum), Meulestede (Midden- en Laat-Neolithicum) en Sint-Denijs-Westrem (Mesolithicum, Midden- en Laat-Neolithicum) werden aangetroffen. Het eigenlijke inventarisdeel wordt voorafgegaan door twee chronologische tabellen, met een overzicht van respectievelijk de prehistorische en klimatologische periodes. Geïllustreerd.
889. VAN IMPEL., *Aardewerk uit onze voorgeschiedenis: enkele voorbeelden*, in *Vlaanderen. Uit aarde en vuur. Keramiek in Vlaanderen*, 46, (1997), nr. 3, p. 2-6. Beknopt overzicht van de keramiek in het Neolithicum, de Bronstijd en de Ijzertijd in Vlaanderen. Geïllustreerd.
890. VERLAECKT K. m.m.v. R. PROOS, *Laat-romeinse Wijster-spelden uit de Schelde nabij Wichelen. Inleiding tot de problematiek van de Romeinse en middeleeuwse riviervondsten*, in *Handelingen der Maatschappij voor Geschiedenis en Oudheidkunde te Gent*, L, (1996), p. 1-21.

Middeleeuwen

891. ARNADE P., *Urban elites and the politics of public culture in the Late-Medieval Low Countries*, in CARLIER M., A. GREVE, W. PREVENIER & P. STABEL (eds.), *Hart en marge in de laat-middeleeuwse stedelijke maatschappij. Handelingen van het colloquium te Gent (22-23 augustus 1996)*, (*Studies in Urban Social, Economic and Political History of the Medieval and Modern Low Countries*, 7), Leuven-Apeldoorn, 1997, p. 33-50.
892. BOONE M., *Droit de bourgeoisie et particularisme urbain dans la Flandre bourguignonne et habsbourgeoise (1384-1584)*, in *Belgisch Tijdschrift voor Filologie en Geschiedenis*, 74, (1996), nr. 3-4, p. 707-726. Analyse van de regionale aspiraties en de politieke rol van de Vlaamse steden, toegelicht aan de hand van het voorbeeld van het Gentse poorterschap
893. BOONE M., *Les juristes et la construction de l'Etat bourguignon aux Pays-Bas. Etat de question, pistes de recherches*, in DUVOSQUEL J.M., J. NAZET & A. VANRIE (red.), *Les Pays-Bas Bourguignons. Histoire et Institutions. Mélanges André Uyttebrouck*, (*Archief- en Bibliotheekwezen in België, Extranummer*, 53), Brussel, 1996, p. 105-120.
894. BOUSMARE., *Du marché aux bordiaux. Hommes, femmes et rapports de sexe (gender) dans les villes des Pays-Bas au bas moyen âge. Etat de nos connaissances et perspectives de recherche*, in CARLIER M., A. GREVE, W. PREVENIER & P. STABEL (eds.), *Hart en marge in de laat-middeleeuwse stedelijke maatschappij. Handelingen van het colloquium te Gent (22-23 augustus 1996)*, (*Studies in Urban Social, Economic and Political History of the Medieval and Modern Low Countries*, 7), Leuven-Apeldoorn, 1997, p. 51-70.
895. CARLIER M., A. GREVE, W. PREVENIER & P. STABEL (eds.), *Hart en marge in de laat-middeleeuwse stedelijke maatschappij. Handelingen van het colloquium te Gent (22-23 augustus 1996)*, (*Studies in Urban Social, Economic and Political History of the Medieval and Modern Low Countries*, 7), Leuven-Apeldoorn, 1997, 203 blz. Bundel bijdragen van specialisten uit binnen- en buitenland die licht werpen op de complexiteit van de maatschappelijke organisatie in de laat-middeleeuwse stad in de Nederlanden.
896. CARLIER M., *Solidariteit of sociale controle? De rol van vrienden en magen en burens in een middeleeuwse stad*, in CARLIER M., A. GREVE, W. PREVENIER & P. STABEL (eds.), *Hart en marge in de*

laat-middeleeuwse stedelijke maatschappij. Handelingen van het colloquium te Gent (22-23 augustus 1996), (*Studies in Urban Social, Economic and Political History of the Medieval and Modern Low Countries*, 7), Leuven-Apeldoorn, 1997, p. 71-92.

897. CASTELAIN R., *Het heerlijk regime en het feodaal stelsel in Binnen-Vlaanderen*, in *Handelingen van de Geschied- en Oudheidkundige Kring van Oudenaarde*, XXXIV, (1997), p. 65-105. Hoewel in oriëntatie gericht op de streek rond Oudenaarde en Gavere, verschaft deze bijdrage niettemin een helder inzicht in de feodale structuur in Binnen-Vlaanderen; ook de terminologie uit de archiefbronnen wordt er grondig uitgelegd. Met kritisch apparaat.
898. DE HEMPTINNE T., *De landsheren van de zuidelijke gewesten: de gravinnen en graven van Vlaanderen/Henegouwen, Namen en Luxemburg, de hertog van Brabant, de prins-bisschop van Luik*, in DE BOER D.E.H., E.H.P. CORDFUNKE & H. SARFATIJ, *Wi Florens ... De Hollandse graaf Floris V in de samenleving van de dertiende eeuw*, Utrecht, 1996, p. 68-78.
899. DE RIDDER-SYMOENS H., *Stad en kennis*, in CARLIER M., A. GREVE, W. PREVENIER & P. STABEL (eds.), *Hart en marge in de laat-middeleeuwse stedelijke maatschappij. Handelingen van het colloquium te Gent (22-23 augustus 1996)*, (*Studies in Urban Social, Economic and Political History of the Medieval and Modern Low Countries*, 7), Leuven-Apeldoorn, 1997, p. 131-151. Stand van zaken betreffende de diverse instellingen en niveaus waar onderwijs werd verstrekt; tevens peiling naar de aanwezigheid van geschoolde burgers in Gent.
900. DE WILDE J., *De enclave Ertbuur van de vroege Middeleeuwen tot ca 1600: peiling naar het ontstaan en de ontwikkeling van een plattelandsgehucht*, in *Castellum*, 13, 1996, nr. 3-4, p.10-80. De auteur behandelt omstandig de diverse bronnen, nl. het kaartenmateriaal, de rentenboeken en de toponymie. Met bijlagen, kritisch apparaat, bibliografie en geïllustreerd met diverse kaarten en grafieken.
901. DUPONT G., *Maagdenverleidsters, hoeren en speculanten. Prostitutie in Brugge tijdens de Bourgondische periode (1385-1515)*, (*Vlaamse Historische Studies*, 10), Brugge, 1996, 243 blz. Hoewel het hier gaat om een basispublicatie over de Brugse middeleeuwse prostitutie, biedt het werk omwille van de vele relaties met Gent toch een bijzonder boeiend beeld van dit "marginaal" leven. De auteur wijdde tevens een bijdrage aan dit onderwerp onder de titel *Des filles de legiere vie. De draaglijke lichtheid van het bestaan als prostituee in het laat-*

- middeleeuwse Brugge*, in CARLIER M., A. GREVE, W. PREVENIER & P. STABEL (eds.), *Hart en marge in de laat-middeleeuwse stedelijke maatschappij. Handelingen van het colloquium te Gent (22-23 augustus 1996)*, (*Studies in Urban Social, Economic and Political History of the Medieval and Modern Low Countries*, 7), Leuven-Apeldoorn, 1997, p. 93-103. In het kader van de algemene belangstelling voor dit thema, kan ook worden verwezen naar de Nederlandse publicatie VAN DE POL L.C., *Het Amsterdams hoerdom. Prostitutie in de zeventiende en achttiende eeuw*, Amsterdam, 1996, 493 blz.
902. DUVOSQUEL J.-M., J. NAZET & A. VANRIE (red.), *Les Pays-Bas Bourguignons. Histoire et Institutions. Mélanges André Uyttebrouck*, (*Archief- en Bibliotheekwezen in België, Extranummer*, 53), Brussel, 1996, 473 blz. Gedenkboek uitgebracht na het overlijden van André Uyttebrouck, gestart bij het Algemeen Rijksarchief te Brussel en al snel professor geschiedenis geworden aan de Université Libre de Bruxelles. Zijn groot specialisme was de geschiedenis van de Bourgondische Nederlanden. Het werk bevat tal van bijdragen hierover van eminente wetenschappers. Het werk vangt aan met een biografische schets door G. DESPY (p. 9-17); het bevat tevens een exhaustieve bibliografie van het werk van de overledene.
903. JANSE A., *Ridderslag en ridderlijkheid in laat-middeleeuws Holland*, in *Bijdragen en mededelingen betreffende de geschiedenis der Nederlanden*, 112, (1997), afl. 1, p. 317-335. Terwijl de ridderstand omstreeks 1400 nog een groei vertoonde in Holland, valt deze groei spectaculair terug omstreeks het midden van de 15de eeuw. Dit zou samenhangen met het dalend belang van ridders op het slagveld onder invloed van veranderende oorlogsvoering. Opvallend is het nagenoeg onbestaande aandeel van de Hollandse ridders in de Bourgondische legers van Filips de Goede en de zeer koele houding van de vorst tegenover Holland. Er was dan ook geen bloeiend hofleven in Den Haag dat de vergelijking met Vlaanderen kon doorstaan.
904. MILIS L., V. LAMBERT & A. KELDERS, *Verhalende bronnen. Repertoriëring, editie en commercialisering*, (*Studia Historica Gandensia*), Gent, 1996, 125 blz. Deze gebundelde bijdragen van het gelijknamige colloquium (Gent, 1995) verschaffen fundamentele teksten over de uitgave van allerlei verhalende bronnen. Met teksten van de hand van L. MILIS, *Vooruitblikken naar het verleden: over eruditie en de informatiesnelweg* (p. 5-15), V. LAMBERT, *Pothast, Pirenne en de anderen: historici repertoriëren historici* (p. 17-33), A. KELDERS, *"Tot verbreiding der kennis en ontwikkeling der vaderlandsliefde"*. *Kronieken ter perse* (p. 35-49), P. TOMBEUR, *Ptatiques éditoriales et critères scientifiques?* (p. 51-66), J. RIDER, *Galbert of Bruges'*

'Journal': *From medieval flop to modern bestseller* (p. 67-95), P. ARNADE, *Writing and social experience: narratives of urban life in the Burgundian Netherlands* (p. 95-118) en J. GOOSSENS, *Met een achteruitblik naar de toekomst. Slotbeschouwingen* (p. 119-123).

905. OKUNISHI T., *Grain price fluctuation in fifteenth century Ghent*, in *Kobe University Economic Review*, 41, (1995), p. 31-57. Gedetailleerde studie van de schommelingen in de graanprijze te Gent in de 15de eeuw. De auteur onderscheidt verschillende patronen in deze schommelingen, zowel in periodes van hoge als van normale prijzen. Hij brengt deze schommelingen in verband met structurele veranderingen in de graancirculatie. Voor het bronnenmateriaal steunt hij zich op het archiefmateriaal van de Sint-Pietersabdij, het Hebberechtshospitaal, het Sint-Annahospitaal, het Sint-Janshospitaal, het Sint-Jacobshospitaal, het Wolweversgodshuis, het Voldersgodshuis, het Godshuis van Sint-Jan en Sint-Pauwel en het Wenemaershospitaal. Met grafieken.
906. RAMAKERS B.A.M., *Spelen en figuren. Toneelkunst en processie-cultuur in Oudenaarde tussen Middeleeuwen en Moderne Tijd*, 1996, 507 blz. Midden zestiende eeuw is Oudenaarde met zijn 8.000 inwoners een stadje met een grote adellijke bevolking. Met bijlagen, uitgebreid trefwoordenregister en bibliografie. Geïllustreerd.
907. SMALL G., *George Chastelain and the shaping of Valois Burgundy. Political and historical culture at court in the fifteenth century*, (*The Royal Historical Society. Studies in History. New Series*), Suffolk, 1997, 302 blz. Vernieuwende studie over George Chastelain (ca. 1414-1475), de officiële kroniekschrijver van Filips de Goede en Karel de Stoute, gebaseerd op origineel archiefonderzoek. Chastelain wordt gesitueerd binnen de politieke en historische cultuur waarvan zijn werk een directe weerspiegeling vormt. Met kritisch apparaat en omstandige bibliografie. Omtrent de Gentse wortels van deze auteur verwijzen we naar een bijdrage van G. SMALL & D. LIEVOIS, *Les origines du chroniqueur George Chastelain (ca. 1414-ca. 1441)*, in *Handelingen der Maatschappij voor Geschiedenis en Oudheidkunde te Gent*, XLVIII, (1994), p. 121-177.
908. SOMME M., *Vie itinérante et résidences d'Isabelle de Portugal, duchesse de Bourgogne (1430-1471)*, in *Revue du Nord*, LXXIX, (1997), nr. 319, p. 7-43. Zeer gedetailleerd overzicht van de reizen en de verblijfplaatsen van Isabella van Portugal, hertogin van Bourgondië tussen 1430 en 1457. In de loop van deze jaren deed zij met haar gevolg 11 keer Gent aan. Haar voornaamste verblijfplaatsen in de Nederlanden waren Brussel (Kasteel Coudenberg) en Brugge (Prinsenhof).

BIBLIOGRAFIE VAN DE GESCHIEDENIS VAN GENT 1996-97

909. TOORIANS L., *Flemish settlements in Twelfth-Century Scotland*, in *Belgisch Tijdschrift voor Filologie en Geschiedenis*, 74, (1996), nr. 3-4, p. 359-693. Wetenschappelijke bijdrage over de "Vlaamse" nederzettingen in Schotland in de loop van de 12de eeuw. Hoewel "Vlaams" in de meest ruime betekenis dient te worden gezien als afkomstig uit Artois, Cambrai, Henegouwen, Brabant, Zeeland, Holland en Vlaanderen, is een wezenlijke inbreng vanuit Gent niet uit te sluiten. De bijdrage wordt afgesloten met een biografisch overzicht van de "Vlaamse" stichters van nederzettingen uit de 12de eeuw, waaronder een Walter of Ghent (Gaultere de Gaunt, Waltere de Gant). Hij trad in 1128 tweemaal op als getuige op bij de bekrachtiging van een oorkonde waarbij Robert of St Andrews tot bisschop wordt gewijd. Het biografisch overzicht geeft de bronnen weer waarin de informatie werd aangetroffen.
910. VAN SCHAÏK R., *On the social position of Jews and Lombards in the towns of the Low Countries and neighbouring German territories during the Late Middle Ages*, in CARLIER M., A. GREVE, W. PREVENIER & P. STABEL (eds.), *Hart en marge in de laat-middeleeuwse stedelijke maatschappij. Handelingen van het colloquium te Gent (22-23 augustus 1996)*, (*Studies in Urban Social, Economic and Political History of the Medieval and Modern Low Countries*, 7), Leuven-Apeldoorn, 1997, p. 165-191. Bevat ook interessante gegevens over Gent.
911. VAN TWEMBEKE J., *De kasselrijgrenzen op het grondgebied van Nazareth*, in *Jaarboek Heemkring Scheldeveld*, (1997), nr. 26, p. 23-34. Het werkgebied van de Heemkring Scheldeveld omvat onder meer de deelgemeenten Afsnee, Sint-Denijs-Westrem en Zwijnaarde. Het Scheldeveld werd doorkruist door de kasselrijen van de Oudburg (Gent), Oudenaarde en Kortrijk, waarvan de grenzen samenkwamen op het grondgebied van Nazareth. De auteur belicht het ontstaan van kasselrijen en parochies waarbij oudere relictten van bestuurlijke, geografische of infrastructurele aard mogelijk een rol speelden. Geïllustreerd.
912. VAN UYTVEN R., *La conjoncture commerciale et industrielle aux Pays-Bas bourguignons: une récapitulation*, in DUVOSQUEL J.M., J. NAZET & A. VANRIE (red.), *Les Pays-Bas Bourguignons. Histoire et Institutions. Mélanges André Uyttebrouck*, (*Archief- en Bibliotheekwezen in België, Extranummer*, 53), Brussel, 1996, p.435-468.
913. WEGMAN R., *From Maker to Composer: Improvisation and Musical Authorship in the Low Countries, 1450-1500*, in *Journal of the American Musicological Society*, XLIX, (1996), nr. 3, p. 409-479.

Moderne tijden

914. BACKHOUSE M., *Documenten betreffende de geschiedenis van de Vlaamse en Waalse vluchtelingen in Sandwich tijdens de tweede helft van de zestiende eeuw, deel IV*, in *Handelingen van de Koninklijke Commissie voor Geschiedenis*, (1996), dl. 162, p. 1-47. Uittreksels van teksten uit *The New Red Book* betreffende de Vlaamse en Waalse vluchtelingen te Sandwich.
915. BAUWENS W.E.M., *Het Hulsterambacht en de Oostenrijkse Successieoorlog, 1747-1749*, in *De Vier Ambachten. Jaarboek, 1994-1995*, p. 75-86.
916. BOGAERS L., *Geleund over de onderdeur. Doorkijkjes in het Utrechtse buurtleven van de vroege Middeleeuwen tot in de zeventiende eeuw*, in *Bijdragen en Mededelingen betreffende de Geschiedenis der Nederlanden*, 112, (1997), afl. 3, p. 336-363. Het Utrechtse buurtleven kan uitzonderlijk lang bestudeerd worden, nl. van omstreeks 1391 tot 1657. Op basis van de huidige stand van de historische wetenschap blijkt dat er grote parallellen te trekken zijn tussen het Gentse en Utrechtse buurtleven. Voor de situatie te Gent verwijzen we graag naar de publicaties van H. DECEULAER.
917. BRAEKMAN W.L., *Suspecte boeken, liederen en refreinen te Gent omstreeks 1573*, in *Koninklijke Soevereine Hoofdkamer van Retorica "De Fontaine" te Gent. Jaarboek, XLIII-XLIV*, (1993-1994), nr. 35-36, p. 149-159.
918. BRAND J.P.M., *De Franse invallen in Staats-Vlaanderen in 1794*, in *De Vier Ambachten. Jaarboek, 1994-1995*, p. 87-100.
919. DAMBRUYNE J., *Sociale mobiliteit en status in het zestiende-eeuwse Gentse ambachtswezen*, in *Handelingen der Maatschappij voor Geschiedenis en Oudheidkunde te Gent*, L, (1996), p. 73-120.
920. DE KRAKER A., *De Tachtigjarige oorlog in noordoost-Vlaanderen eind zestiende eeuw. Nieuwe feiten en gezichtspunten omtrent de belegering van Hulst in 1591 en 1596*, in *De Vier Ambachten. Jaarboek, 1994-1995*, p. 9-38.
921. DE KRAKER A., *De verovering van Sas van Gent in 1644 en het verdere verloop van de strijd in Noordoost-Vlaanderen op het einde van de Tachtigjarige oorlog*, in *De Vier Ambachten. Jaarboek, 1994-1995*, p. 39-74.

BIBLIOGRAFIE VAN DE GESCHIEDENIS VAN GENT 1996-97

922. DECAVELE J., *Ketterse baljuws voor de rechter in de 16de eeuw, in Liber amicorum Herman Maes, (Kunst- en Oudheidkundige Kring van Deinze en van het Land aan Leie en Schelde)*, Deinze, 1996, p. 128.
923. DECEULAER H., *Implicaties van de straat: rechten, plichten en conflicten in Gentse gebuurten (17e-18de eeuw)*, in *Handelingen der Maatschappij voor Geschiedenis en Oudheidkunde te Gent*, L, (1996), p. 121-147.
924. DUERLOO L., *Pietas Albertina. Dynastieke vroomheid en herbouw van het vorstelijk gezag*, in *Bijdragen betreffende de Geschiedenis der Nederlanden*, 112, (1997), afl. 1, p. 1-18. Basisstudie over de devotie van de aartshertogen Albrecht en Isabella; aandacht gaat o.m. naar de diverse bedevaartplaatsen die zij bezochten en naar de heiligen die ze vereerden in de verschillende bidplaatsen van het land. De streng religieuze houding van de vorsten wordt geplaatst tegen de recuperatiepolitiek van onze gewesten na de politiek-religieuze troebelen van de 16de eeuw en de afscheiding van de Noordelijke Nederlanden.
925. GOOSENS A., *Les inquisitions modernes dans les Pays-Bas Meridionaux 1520-1633. Tome 1. La législation, (Spiritualités et pensées libres)*, Bruxelles, 1997, 215 blz. Basisstudie van de wetgeving die het kader leverde voor de inquisitie en de vervolging van ketteren. In bijlage: chronologisch overzicht van de wetteksten betreffende de inquisitie tussen 1519 en 1633. Met selectieve bibliografie en kritisch apparaat.
926. GORTER-VAN ROYEN L., *De regentessen van Karel V in de Nederlanden. Beeld en werkelijkheid*, in *Tijdschrift voor Geschiedenis*, 110, (1997), nr. 2, p. 167-197. Betreffende het bestuur van Margareta van Oostenrijk (1480-1530) en Maria van Hongarije (1505-1558). De aandacht gaat naar de beeldvorming over beide regentessen in relatie tot de keizer en de hen omringende raadsliden.
927. LENDERS P., *Arbitrage bij geschillen tussen leden van de Gentse Kamer van Koophandel in de 18de eeuw*, in *Handelingen der Maatschappij voor Geschiedenis en Oudheidkunde te Gent*, L, (1996), p. 149-153.
928. MONBALLYU J., *Van hekserij beschuldigd. Heksenprocessen in Vlaanderen tijdens de 16de en 17de eeuw*, Kortrijk, 1996, 128 blz. Het hoogtepunt van de hekserijjacht in het graafschap Vlaanderen situeerde zich tussen 1596 en 1660. De repressie was hard en genadeloos en honderden vrouwen zijn er het slachtoffer van geworden. De studie analyseert de methodiek die werd gebruikt om heksen op te sporen, te

identificeren, te verhoren en terecht te stellen. Ook de positie van de Raad van Vlaanderen, als hoogste Hof van Beroep, komt uitgebreid aan bod. Met kritisch apparaat. Geïllustreerd.

929. SCHRANS G., *Vrijmetselaars te Gent in de 18de eeuw*, (*Reeks Verhandelingen Liberaal Archief nr. 13*), Gent, 1997, 814 blz. Handig werk-instrument over de Gentse burgerij en omvangrijke basispublicatie waarin het portret wordt geschetst van 215 gekende Gentse vrijmetselaars in hun familiaal, sociaal-economisch en cultureel milieu. Er bestonden acht loges: La Discrète Impériale et Royale, La Candeur, La Bienfaisante, La Félicité, La Constante Union, La Félicité Bienfaisante, Les Frères Zélés en La Parfaite Amitié. Boeiend is de situering van de problematiek tegen de sociaal-politieke, institutionele, economische en culturele geschiedenis van Gent in een periode met ingrijpende veranderingen (industriële revolutie, Verlichting, de Brabantse Omwenteling en de Franse Revolutie). Met uitgebreide bibliografie, zaak- en plaatsnamenregister. Lijst van logeleden (met beroepen) in bijlage.
930. STROOBANTS A., *De Gentse wapenmakers en hun privileges*, in *Militaria Belgica*, 1995-1996, p. 5-37. Historisch overzicht van het ambacht van de wapenmakers, met een analyse van de werking en samenstelling van het bestuur; met aandacht voor de busmakers die officieel ressorteerden onder het smedenambacht. Geïllustreerd.
931. VAN HEESVELDE P., *Pruimen, roken en snuiven. Tabak en tabaksverwerking te Gent tijdens de tweede helft van de achttiende eeuw*, in *Jaarboek De Oost-Oudburg*, XXXIII, (1996), p. 31-54. Toenemend tabaksverbruik deed een levendige detailhandel ontstaan. De producenten streefden er tegelijk naar de kostprijs zo laag mogelijk te houden. Bijdrage met aandacht voor de zogenaamd "geneeskrachtige" werking van de tabak, voor de verspreiding van het tabaksgebruik in de Oostenrijkse Nederlanden in het algemeen en voor de lokale Gentse situatie. In bijlage een lijst van *fabriqueurs* van tabak in Gent (1795).
932. VAN STRIEN C. D. (ed.), *Joseph Taylor. A relation of a voyage to the Army. In several letters from a gentleman to his friend in the year 1707*, Leiden, 1997, 143 blz. Terwijl de Spaanse Successieoorlog volop aan de gang was, besloot de jurist Joseph Taylor (1679-1759) uit London (Engeland) een reis te maken naar het geallieerde leger. Hierbij deed hij de Zuidelijke Nederlanden aan, meer bepaald Antwerpen, Brussel, Gent en Brugge. Hij stuurde zijn reisbrieven naar zijn vriend Thomas D'Aeth of Knowlton and North Cray (Kent). Dit werk geeft *in extenso* de elf brieven weer en vormt daarmee een bijzonder boeiende bron voor het leven in onze gewesten in die oorlogsperiode. Met bibliografie en kritisch apparaat.

BIBLIOGRAFIE VAN DE GESCHIEDENIS VAN GENT 1996-97

933. WATERSCHOOT W., *De rederijerskamers en de doorbraak van de reformatie in de Zuidelijke Nederlanden*, in *Koninklijke Soevereine Hoofdkamer van Retorica "de Fonteine" te Gent. Jaarboek*, (1995-1996), p. 141-153.

Hedendaagse tijd

934. DE SMAELE H., *Determinanten van kiesgedrag. Electorale verhoudingen in een Gentse arbeiderswijk aan de vooravond van de Eerste Wereldoorlog*, in *Belgisch Tijdschrift voor Nieuwste Geschiedenis*, XXVII, 1997, nr. 1-2, p. 135-185. Case study van het kiesgedrag in een Gentse arbeiderswijk, op basis van een kiezerslijst (1914) in het archief van de Sint-Stefanusparochie, waarop de politieke voorkeur van de stemgerechtigden is aangeduid. Met plattegrond van de parochie, tabellen, grafieken en bibliografisch overzicht.
935. DE WILDE B., *Witte boorden, blauwe kielen. Patroons en arbeiders in de Belgische textielnijverheid in de 19e en 20e eeuw*, Gent, 1997, 403 blz. In deze rijk geïllustreerde studie wordt gepeild naar de veranderende relaties tussen werkgevers en werknemers in de Belgische textielnijverheid. In een eerste deel wordt de evolutie van deze nijverheidstak geschetst tussen 1800 en 1975. In een tweede deel worden een vijfhonderdtal biografieën van textielwerkgevers gebruikt om een beeld te krijgen van hun afkomst, hun opleiding, politieke loopbaan en beroepsloopbaan. Het derde deel belicht de zijde van de werknemers en de invloed van de industriële ontwikkeling op hun leven. Het vierde deel brengt beide partijen samen en schetst de verhouding tussen werkgevers en werknemers gedurende de twee voorbije eeuwen. Met tabellen. Zie van dezelfde auteur ook *Een sociografisch onderzoek van Belgische textielpatroons in de 19de en 20ste eeuw*, in *Belgisch Tijdschrift voor Filologie en Geschiedenis*, 74, (1996), nr. 3-4, p. 840-884.
936. DENECKERE G., *De resurrectie van Jacob Van Artevelde in de 19de-eeuwse Gentse arbeidersbeweging. Over het verlangen naar 'de Grote Man'*, in *Handelingen der Maatschappij voor Geschiedenis en Oudheidkunde te Gent*, L, (1996), p. 155-187.
937. DESEYN G., *In 't Patershol was 't alle dagen zondag. Sociale schets van het Patershol tot 1950*, in VANHOVE A. en S. DHAENE (red.), *De muren weten ervan, (Museum voor Volkskunde)*, Gent, 1997, p. 75-111. Geïllustreerd.

938. EVERAERT C. & G. FABRE-MEEUS, *Liber Magistrorum 1797-1997. Van Ecole Centrale du Departement de l'Escaut tot Koninklijk Atheneum te Gent*, Gent, 1997, 553 blz. Geschiedenis van de school, gevolgd door interviews met enkele bekende oud-leerlingen en afgesloten met een register van de leerkrachten van 1797 tot 1997.
939. FILARSKI R., *Kanalen van de koning-koopman. Goederenvervoer, binnenscheepvaart en kanalenbouw in Nederland en België in de eerste helft van de negentiende eeuw*, (NEHA-Series III), Amsterdam, 1995, 490 blz. Basiswerk dat, naast technische gegevens, veel informatie verschaft over het ontstaan van het waterwegennet in België en Noord-Frankrijk. Geïllustreerd, met uitgebreid kritisch apparaat, bibliografie en indices.
940. FONTEYN G. & J. BLAVIER, *De gemeente. Anekdoten en instellingen*, in *Het Tijdschrift van het Gemeentekrediet*, 51 (1997) nr. 200, p. 3-181. Speciale uitgave voor het tweehonderste nummer van dit tijdschrift. Er zijn drie onderdelen. In de eerste reeks hoofdstukken over 'De gemeente, dagelijks' komen onder meer de burgerwacht, de berg van barmhartigheid en de veldwachter aan bod. Een tweede deel omvat hoofdstukken over mensen en instellingen met onder andere aandacht voor de functie van de burgemeester, de begrippen gemeente, stad en hoofdstad alsook voor de gemeentelijke democratie in beweging. Het derde deel onder de titel 'mensen en middelen' heeft het onder meer over de financiële, culturele, sociale en economische aspecten. Met vermelding van Gent en met een excursie over Ghent in de Minnesota (USA). Geïllustreerd.
941. GUBINE E. & P. SCHOLLIERS, *La crise linière des Flandres. Ouvriers à domicile et prolétariat urbain (1840-1900)*, in *Belgisch Tijdschrift voor Filologie en Geschiedenis*, 74, (1996), afl. 2, p. 365-401.
942. MARTIN D., *Regimecrisis en lokaal bestuur in het Interbellum. Een comparatief sociaal profiel van Antwerpse en Gentse collegeleden, 1921-1938*, in *Bijdragen tot de eigentijdse geschiedenis*, 1, (1996), nr. 1, p. 163-191.
943. PEE L., *Vijftig jaar geschiedenis van het Oostvlaams Verbond van de Kringen voor Geschiedenis (1947-1997)* in LAMARCQ D. (red.), *50 jaar Oostvlaams Verbond van de Kringen voor Geschiedenis*, Zottegem, 1997, p. 9-56. Overzicht van de stichting en de werking van het samenwerkingsverband dat in 1903 werd opgericht om de krachten te bundelen van alle kringen van Geschied- en Oudheidkunde in Oost-Vlaanderen en om tevens coördinerend op te treden.

BIBLIOGRAFIE VAN DE GESCHIEDENIS VAN GENT 1996-97

944. VAN CAENEGHEM, Baron, *De Maatschappij voor Geschiedenis en Oudheidkunde te Gent. Een historisch overzicht*, in LAMARCQ D. (red.), *50 jaar Oostvlaams Verbond van de Kringen voor Geschiedenis*, Zottegem, 1997, p. 119-128. Beknopt historisch overzicht van de vermelde vereniging.
945. VAN DE PERRE M., *Redt & Helpt u zelve & elkander of hoe de daensistische beweging de sociale problemen bestreed*, (*Bijdragen Museum van de Vlaamse Sociale Strijd*), 1997, 303 blz. Geïllustreerd overzicht van de werking van de sociale organisaties die onder impuls van de daensistische partij tot stand zijn gekomen. Het werk biedt tevens een inzicht in de integratie van deze partij en haar sociale verenigingen in het Vlaamsche Front en later in het Vlaamsch Nationaal Verbond.
946. VAN DER HERTEN B., *De ontwikkeling van de Belgische Post (1830-1913)*, in *Belgisch Tijdschrift voor Filologie en Geschiedenis*, 74, (1996), nr. 3-4, p.805-837. Wetenschappelijke bijdrage van ruimer Belgisch belang, met niettemin diverse verwijzingen naar de toestand in Oost-Vlaanderen en Gent. Met grafieken.
947. VAN MEULDER G., *Vrouwenmutualiteiten of familiemutualiteiten? De betekenis van het mutualisme voor vrouwen rond de eeuwwisseling (1885-1914)*, in *Brood & Rozen. Tijdschrift voor de Geschiedenis van Sociale Bewegingen*, (1997), nr. 3, p. 38-49.
948. VANNESTE D.A.G., *Rural economy and indigence in mid-nineteenth-century Belgium*, in *Journal of Historical Geography*, 23, (1997), nr. 1, p. 3-15. Studie van de ongelijke geografische spreiding van de armoede in de periode 1846-1848, in relatie tot de kenmerken van de landelijke economie.

Industriële archeologie

949. DE HERDT R., *Ons industrieel verleden 1750-1900. De vrouw achter de schermen en op de barricade*, in *Tijdschrift voor Industriële Cultuur*, (1997), nr. 4, 25 blz.
950. DESEYN G., *Werk & vertier in het havenkwartier*, in *Tijdschrift voor Industriële Cultuur*, (1997), nr. 3, p. 1-24. Het industriële verleden van de Voorhaven vormt het onderwerp van een uitgebreide routebeschrijving die per fiets of auto kan worden afgelegd. In bijlage een dubbele kaart met bewegwijzering en situering, en twee posterfoto's. Geïllustreerd.

951. DESEYN G., *Werk & Vertier in het havenkwartier. Een boeiende autotocht in de geklasseerde voorhaven van Gent*, in *Tijdschrift voor Industriële Cultuur. Cahier 3*, (1997), nr. 3, p. 1-24.
952. DEVOGELAERE A., *Huishoudelijk comfort in de 19de & begin 20ste eeuw. Zo leefde overgrootmoeder...*, in *Tijdschrift voor Industriële Cultuur*, (1997), nr. 1, p. 4-20. Met in bijlage een herdruk van *Le gaz économise santé, temps, argent*. Geïllustreerd.
953. VAN BRAECKEL H., *Een vergelijkende studie van afrikadruk uit Gent en gereserveerde doeken uit West-Afrika*, in VAN BRAECKEL H. (red.) *Echt, namaak en vals, (Vlaamse Vereniging voor Oud en Hedendaags Textiel)*, 1996, p. 52-73. Behandelt de afrikadruk geproduceerd in de katoendrukkerijen NV Texas (1876) en UCB (1898). De *indiennerie* (oorspronkelijke naam van de katoendrukkerijen) zoals door Abraham Voortman in 1790 in Gent opgericht, lag aan de basis van deze industrietak en behoorde tot de vroegste in onze streken.
954. VIAENE P., *Het industrieel erfgoed in Vlaanderen*, in *De Woonstede door de eeuwen heen*, (1996), nr. 112, p. 20-35. Rijk geïllustreerde stand van zaken en overzicht van de groei van de aandacht voor industrieel erfgoed in Vlaanderen.

Kerkgeschiedenis en kloosters

955. CLOET M., *Het doopsel in de Nieuwe Tijd (ca. 1550-ca. 1800)*, in LEIJSSEN L., M. CLOET & K. DOBBELAERE (red.), *Levensrituelen. Geboorte en doopsel, (KADOC-Studies, 20)*, 1996, p. 75-94.
956. DE BAERE G., *De Middelnederlandse mystieke literatuur en de Moderne Devotie*, in *Trajecta*, 6, (1997), nr. 1, p. 3-18. Belicht voor Gent in hoofdzaak de rol van Alijt Bake (1415-ca. 1455), priorin van het klooster Galilea te Gent, dat vanaf 1438 behoorde tot het Kapittel van Windesheim.
957. DE REU M., *De geschiedenis en de rijkdommen van de Bibliothecae Dominicae*, in *Handelingen der Maatschappij voor Geschiedenis en Oudheidkunde te Gent*, L, (1996), p. 189-215.
958. DE REU M., *La parole du Seigneur. Moines et chanoines médiévaux prêchant l'Ascension et le Royaume des Cieux*, (Belgisch Historisch Instituut te Rome), Brussel, 1996, 419 blz. Basiswerk voor de studie van het middeleeuwse "prediken", waarin, na een methodologisch gedeelte

- en de formulering van een status quaestionis, de betekenis van de Hemelvaart wordt geanalyseerd. De hoofdbrok behandelt de prediking tussen 500 en 1200, waarbij telkens aandacht wordt besteed aan het sociale milieu waarbinnen gepredikt wordt, aan de preken en sermoenen zelf, het publiek en de persoon van de prediker. De preken en sermoenen worden geïdentificeerd en per periode besproken. Een uitgebreid kritisch en bibliografisch apparaat sluiten dit basiswerk af.
959. DE VROEDE M., *Religieuses et Béguines enseignantes dans les Pays-Bas Méridionaux et la Principauté de Liège aux XVIIe-XVIIIe siècles*, (*Studia Paedagogica, New Series 20*), Leuven, 1996, 236 blz. Basiswerk over onderwijzende begijnen en religieuzen in de Zuidelijke Nederlanden tijdens de 17de en de 18de eeuw. Behandelt voor Gent de situatie in het Sint-Elisabethbegijnhof en in het begijnhof O.-L.-Vrouw ter Hooie. Met zeer uitgebreid kritisch apparaat en bibliografie; het werk bevat ook handige indices op persoonsnamen, religieuze instellingen, begijnhoven, plaatsnamen en trefwoorden. In dit zelfde kader verwijzen wij graag naar een gelijkaardige Noordnederlandse studie MONTEIRO M., *Geestelijke maagden. Leven tussen klooster in Noord-Nederland gedurende de zeventiende eeuw*, Hilversum, 1996, 415 blz. waarin de rol van deze zogenaamde geestelijke maagden in de wederopbouw van de katholieke eredienst binnen de Republiek wordt belicht. De belijdenis van het katholicisme was immers sinds 1581 van overheidswege verboden. Zij vormden een maatschappelijk aanvaarde schakel tussen de clerus en de leken. Met uitgebreide bibliografie en bijlagen.
960. DECLERCQ G. (red.), *Ganda & Blandinium. De Gentse abdijen van Sint-Pieters en Sint-Baafs*, Gent, 1997, 232 blz. De uitgave bundelt een aantal wetenschappelijke bijdragen over geschiedenis, architectuur en kunstleven in de Gentse abdijen van Sint-Pieters en Sint-Baafs, uitgegeven ter gelegenheid van de tentoonstelling 'Ganda & Blandinium: Kunst en andere schatten uit twee Vlaamse abdijen' die van 11 oktober 1997 tot 4 januari 1998 in de Gentse Sint-Pietersabdij te zien was. In een eerste reeks hoofdstukken wordt een beknopt historisch overzicht gegeven. G. DE CLERCQ behandelt de periode van de 7de tot de 12de eeuw en licht de meest recente inzichten toe over het missioneringswerk van Amandus in Gent. P. TRIO bespreekt de late Middeleeuwen (13de-15de eeuw). J. VAN DE WIELE gaat dieper in op de 16de eeuw toen Sint-Baafs werd afgeschaft en Sint-Pieters door beeldenstormers werd verwoest. De twee daaropvolgende hoofdstukken belichten de verder geschiedenis van Sint-Pieters tot na de afschaffing in de Franse tijd, aspecten die door D. LIEVOIS en L. COLLIN worden samengevat. Een beknopt biografisch overzicht van alle monniken die op 1 september 1796 Sint-Pieters bevolkten, sluit deze hoofdstukken af. Een tweede

reeks bijdragen zijn thematisch opgevat. A. VERHULST heeft het over de bezittingen en inkomsten van beide abdijen. M.C. LALEMAN gaat onder de titel 'Het stenen verleden' beknopt in op bouwactiviteiten, bouwkundige ontwikkeling en monastieke architectuur. A. DEROLEZ beschrijft de middeleeuwse scriptoria en bibliotheken. Twee artikels behouden het thema muziek, met name B. HAGGH over muziekhandschriften en B. BOUCKAERT over het muziekleven tussen 1500 en 1797 in de Sint-Pietersabdij. De afsluitende hoofdstukken bespreken kunstaspecten in beide abdijen: schilderkunst door E. DHANENS, beeldhouwkunst door J. BALDEWIJNS, metaalkunsten door A. VAN DEN KERKHOVE en textiel door E. DUVERGER. De bundel wordt afgesloten met een lijst van alle abten en met een beknopte beredeneerde bibliografie. Geïllustreerd.

961. DENAUX A., *De (kinder)doop in de vroege Kerk*, in LEIJSSSEN L., M. CLOET & K. DOBBELAERE (red.), *Levensrituelen. Geboorte en doopsel*, (KADOC-Studies, 20), 1996, p. 57-69.
962. GEVERS L. m.m.v. D. VAN BELLEGHEM, *Het doopsel in de Nieuwste Tijd (1830-1960)*, in LEIJSSSEN L., M. CLOET & K. DOBBELAERE (red.), *Levensrituelen. Geboorte en doopsel*, (KADOC-Studies, 20), 1996, p. 95-122.
963. HOSTE A., M. NUYTTENS & G. VAN BOCKSTAELE, *De glans van Cîteaux in de Nederlanden. 900 jaar cisterciënzerabdijen 1098-1998*, Brugge, 1997, 191 blz. Geïllustreerd (kunst-)historisch overzicht van de vestigingen van de orde van Cîteaux in de Nederlanden. Besteedt voor Gent aandacht aan Onze-Lieve-Vrouw Ten Bos ca. 1215 (Lokeren, Heusden en Gent), de abdij van Baudelo ca. 1197 (Sinaai-Waas en Gent), het "Aurea Cella" klooster ca. 1226 (Doornzele en Gent), de abdij ter Hagen ca. 1230, de abdij van Oosteeklo ca. 1217, de abdij van de Bijloke ca. 1204, de priorij van Waarschoot ca. 1444.
964. LALEMAN M.C., *Monastieke architectuur in Gent. Over Ganda en Blandinium*, in *Vlaanderen*, Tielt, 46, (1997), nr. 4, p. 323-326. Beknopt overzicht van de hoogtepunten in de bouwgeschiedenis van de Sint-Baafsabdij en van de Sint-Pietersabdij. Geïllustreerd.
965. LAMBERTS J., *De doopviering tijdens de Middeleeuwen*, in LEIJSSSEN L., M. CLOET & K. DOBBELAERE (red.), *Levensrituelen. Geboorte en doopsel*, (KADOC-Studies, 20), 1996, p. 70-74.

Gebouwen, monumenten, stadsbeeld

966. AERNOUT K, *Esthetische controle op architectuur en stedenbouw door Henry van de Velde (1940-1943)*, in MARTIND. & N. POULAIN, *Planning en contingentie: aspecten van stedenbouw, planologie en architectuur tijdens de tweede wereldoorlog, (Interbellum-cahier, 9-10)*, Gent, 1997, p. 37-54.
967. BAELUS J. & J. VAN DEN BROEK, *ROM-aanpak in de Gentse Kanaalzone: leiden alle wegen naar Rome?*, in *Ruimtelijke Planning*, Diegem, 1997, nr. 1, p. 101-117. Toelichting over het Ruimtelijk Ordenings- en Milieuproject (ROM) voor de Gentse Kanaalzone en evaluatie van dit plan ten opzichte van andere ontwerpen voor de ruimtelijke ontwikkeling van dit deelgebied. Geïllustreerd.
968. BAILLIEUL B. & G. DESMET, *Schatten in de Sleepstraat Gent. Basisschool Dr. Jean Herrel Sleepstraat 167-169, (Dienst Monumentenzorg)*, Gent, 1997, 35 blz. Geïllustreerde geschiedenis van de school waarbij tevens een poging wordt ondernomen om de voorgeschiedenis, m.a.w. de oudere eigenaars van en beroepsactiviteiten in het gebouw te achterhalen.
969. BALTHAU E., *De aankoop van de oude torenspits van de Gentse Sint-Janskerk door de kerkmeesters van de Laarnse Sint-Machariuskerk in 1518*, in *Gedenkschriften van de Oudheidkundige Kring van het Land van Dendermonde. Jaarboek, 15, (1996)*, p. 125-132.
970. BALTHAZAR H., *Monumentenzorg, gedeelde zorg, (Provincie Oost-Vlaanderen)*, Gent, 1997, 88 blz. Uitgave van een toespraak tot de provincieraad op 30 september 1997. De auteur vangt aan met een terugblik naar 1963, schetst de beleidsontwikkeling sedert 1970 en verwijst naar de Nederlandse monumentenzorg. Het verdere betoog omvat drie onderscheiden onderdelen: de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen in Oost-Vlaanderen, monumentenzorg op het provinciale en op het gemeentelijke niveau. Het overzicht eindigt met conclusies, aanbevelingen, enkele belangrijke aandachtspunten en tot slot enkele grafieken betreffende de ontwikkeling van de monumentenzorg in Oost-Vlaanderen.
971. BAUWENS M., *Restauratie en recente geschiedenis van enkele van onze monumenten. Het Alijnsgodshuis*, in *G.O.V.-Heraut, 32, (1997)*, nr. 6, p. 27-43. Na een beknopte inleiding met een overzicht van de belangrijkste bouwfases gaat de auteur nader in op de renovatie- en restauratiewerken van de 20ste eeuw. De verscheidene hoofdstukken omvatten de studie van architect Valentin Vaerwijck, de ingrijpende

renovatie die in de jaren '50 in opdracht van de Stad Gent werd uitgevoerd en meer recente herstellingswerken. De auteur sluit af met een kritische evaluatie van de uitgevoerde werken en toetst die aan de voorschriften van het weliswaar jongere Charter van Venetië, de leidraad voor de Europese monumentenzorg, voor het eerst uitgegeven in 1964. De tekst van dit document wordt in bijlage weergegeven. Geïllustreerd.

972. CALLAERT G., W. DE VUYST, P. JACOBS, L. MARIEN, E. VANHOVE & D. VIEREN, *Huizen langs de Lange Steenstraat: voorstelling van de resultaten van drie huisonderzoeken*, Gent, 1997, 29 blz. Voorstelling van de onderzoeksresultaten in het kader van de opleiding Postgraduaat Monumenten- en Landschapszorg Antwerpen, van het huis Bisschoppelijke Huishoudleergangen, het Hotel de Looze en het Hotel Dons de Lovendeghem, ter gelegenheid van de lessenreeks *Huisonderzoek in Gent*. De brochure biedt een overzicht van de historische en de materieel-bouwkundige bevindingen. Geïllustreerd.
973. CAVINESS M.H., *Stained Glass Windows, (Typologie des Sources du Moyen Age Occidental, 76)*, 1996, 86 blz. Behandelt de glasramen als bron voor de studie van de geschiedenis. Bevattelijk overzicht van de technieken gebruikt bij de productie van glasramen, in de periode 500-1480. Analyseert tevens de diverse houdingen doorheen de tijd ten opzichte van glasramen en sluit af met een overzicht van de historische betekenis van het glasraam, vanuit het standpunt van de schenkers, het economisch procédé, techniek en handel. Besteedt ook aandacht aan de teksten op glasramen. Maakt voor Gent melding van glasfragmenten van het Pand van het Dominicanenklooster. Geïllustreerd.
974. CHARLES L. & D. LIEVOIS, *Straatnaamborden en huisnummers in Gent uit de 18de eeuw*, in *Stadsarcheologie. Bodem en monument in Gent*, 20, (1996), nr. 2, p. 5-9. Met verwijzingen naar geschreven bronnen, iconografie en materiële getuigen die in het stadsbeeld bewaard bleven zoals bij het huis Hoogpoort 15 en in de Komijnstraat. Geïllustreerd.
975. COGEN H., *De neogotiek tussen Leie en Coupure*, in *G.O.V.-Heraut*, 32, (1997), nr. 3, p. 1-19. Geïllustreerde bijdrage met aandacht voor o.m. het Bijlokecomplex en de gebouwen van de Bijlokecampus.
976. *Dag van het park. 25 mei 1997. Landgoed "De Campagne" te Drongen/Gent*, Gent, 1997, z. blz. Geïllustreerd.
977. DE BLOCK J., *Tour d'horizon. Het Pand van het voormalig klooster der Geschoeide Karmelieten*, in VANHOVE A. & S. DHAENE (red.),

- De muren weten ervan, (Museum van Volkskunde), Gent, 1997, p. 66-73. Beknopt overzicht van enkele hoogtepunten uit de bouwgeschiedenis van het voormalige klooster der geschoeide karmelieten tussen Lange Steenstraat en Trommelstraat, aangevuld met een sfeerbeeld over het gerenoveerde tweede pandhof. Geïllustreerd.*
978. DE BUCK R., *Enkele oude balustradekolommetjes van Gentse balies, in Ghendtsche Tydinghen, 26, (1997), nr. 6, p. 316-320. Geïllustreerde bijdrage over een detail in het Gentse straatbeeld: de versieringselementen aan balustrades van bruggen.*
979. DE CLERCQ L., *De toepassing van het geschilderde textiel als constituerend element in de scenografie van het interieur, in VANBRAECKEL H. (red.) Echt, namaak en vals, (Vlaamse Vereniging voor Oud en Hedendaags Textiel), 1996, p. 35-41. Behandelt enkele Gentse voorbeelden, waaronder het zogenaamde Oud Huys (klooster Geschoeide Karmelieten), het Hotel Hamelinck en het interieur van het Grand Théâtre of de Opera naar ontwerp van Philastre en Cambon.*
980. DE KEGEL A., A. DEMEY & M. PIETERAERENS (red.), *Monumenten- en cultuurspatrimonium. Jaarverslag van de Provincie Oost-Vlaanderen 1996, Gent, 1997, 341 blz. Deze publicatie die in verschillende thematische onderdelen is opgesplitst, biedt een overzicht van de werking van de provincie Oost-Vlaanderen over 1996 inzake monumentenzorg en cultuurspatrimonium. Het eerste deel, gewijd aan het wettelijke kader van het Vlaamse beleid in zake monumenten en landschappen, bevat bijdragen van M. FIERLAFIJN, L. DAELS en A. VERHOEVE. Beide laatste verwoorden bedenkingen bij het nieuwe landschapsdecreet, met verwijzingen naar landschapsrelicten in het Gentse. Een tweede deel heeft het over het monumentenbeleid. A. DE KEGEL bespreekt daarin de provinciale subsidie voor onderhoudswerken aan niet als monument beschermde waardevolle gebouwen, met publicatie van de officiële tekst, en P. DEVOS behandelt enkele aanvragen waaronder een 19de-eeuws pand gelegen aan de Keizersvest. In een derde deel worden preventieve maatregelen inzake het behoud van monumentaal patrimonium aangekaart. Daarin bespreken A. DE KEGEL en M. ADAMS de werkzaamheden van de Monumentenwacht en de door hen geïnspecteerde gebouwen, onder meer in Gent. M. PIETERAERENS licht inspectie van roerend kerkelijk patrimonium toe en verwijst daarbij onder andere naar het orgel in de Sint-Michielskerk, gebouwd door De Volder, en het kunstpatrimonium van de Sint-Annakerk. In een vierde deel van het betreffende overzichtswerk komen onderzoek en restauratie aan bod. Daarin zijn beknopte kroniekteksten opgenomen van L. ROBYNS en P. DEVOS over de Sint-Baafskathedraal, de Sint-Niklaaskerk, het begijnhof Onze-Lieve-Vrouw ter Hooie (Lange*

Violettenstraat), het Bisschopshuis (Bisdomplein), het klooster van de geschoeide karmelieten (Lange Steenstraat), de kerk van Onze-Lieve-Vrouw Presentatie (Lange Violettenstraat), de Onze-Lieve-Vrouw Sint-Pieterskerk (Sint-Pietersplein), evenals de kerken van Afsnee en Sint-Denijs-Westrem. Verder gaat P. HUYS in op kunsthistorische aspecten met betrekking tot de Sint-Baafskathedraal en bespreekt M. PIETERAERENS de Heilig-Kruiskerk van Sint-Kruis-Winkel. In hun bijdrage over luchtfotografisch onderzoek omtrent grafheuvels uit de Bronstijd verwijzen M. MEGANCK en L. BAUTERS naar de archeologische site van de Hogeweg. Het vijfde deel biedt een overzicht van het wettelijk beschermd patrimonium. Daarin worden de volgende Gentse gebouwen en gebouwencomplexen beknopt behandeld: huizen aan de Begijnengracht, het Sint-Elisabethbegijnhof, het Bisschopshuis (Bisdomplein), het Museum voor Schone Kunsten (Citadelpark), de Refugekapel (Coupure), het voormalige Kartuizerklooster (Fratersplein), de Gordunakaai, de woning Carpentier (Groot-Brittanniëlaan/Godshuizenlaan), het huis Samson (Hoogpoort), de omgeving van de Sint-Pietersabdij (Hoveniersberg/Sint-Pietersnieuwstraat) en verscheidene huizen (Ingelandgat, Wilderoosstraat, Jan Botermanstraat, Koning Albertlaan, Opgeëistenlaan, Plotersgracht, Savaanstraat, Sint-Amandstraat, Terneuzenlaan, Voldersstraat, Kortemeer. Verder zijn er kroniektteksten over de voormalige Cinema Rex (Koningin Hendrikaplein), het voormalige Hotel Vanden Meersche (Nederpolder), het fabriekscomplex Vynckier-Vyncolit (Nieuwevaart), de Westerbegraafplaats (Palinghuizen), de Patijntjesstraat en de Aagemstraat, de voormalige brouwerij 'Het Sleutelken' (Tichelrei) en de Voorhaven (Tolhuiskaai, Wiedauwkaai). Voor Afsnee komen de pastorie (Afsneedorp) en het Hof ten Broecke (Broekkantstraat) met hun omgeving aan bod. Vervolgens wordt het kasteel Coninxdonck (Koningsdonkstraat) in Gentbrugge toegelicht. Voor Mariakerke bespreekt men de dorpskom met de kerk van Onze-Lieve-Vrouw Geboorte, de kerkhofgalerij, de pastorie en het kasteel Claeys Bouüaert (Mariakerkeplein). Ook het voormalige station van Oostakker (Lourdesstraat) wordt besproken. Daarna volgt de voorstelling van het Campo Santo, het voormalige gemeentehuis en de villa 'les Gnomes' (Carelshof) in Sint-Amandsberg. De Gentse items worden afgerond met de parochiekerk, de pastorie, een linde en kapel 't Putje op Sint-Denijs-Westrem (Kerkdreef, Kerkwegel, Pastoriedreef en Putkapelstraat). In het overzichtswerk volgt daarop een lijst met de ontwerpen van voor bescherming vatbare monumenten, stads- en dorpsgezichten en landschappen. In deze opsomming werden ook Gentse items opgenomen. Tenslotte wordt nog een survey gegeven van de publicaties, manifestaties, tentoonstellingen en studiedagen waaraan de provinciale dienst voor monumentenzorg en cultuurpatrimonium participeerde. Een index op plaatsnamen sluit het geheel af. Geïllustreerd.

BIBLIOGRAFIE VAN DE GESCHIEDENIS VAN GENT 1996-97

981. DE KEYSER B., o.l.v. J. DE MAEYER & L. VERPOEST, *De ingenieuze neogotiek. Techniek & Kunst. 1852-1925*, Leuven, 1997, 103 blz. Omstreeks het midden van de 19de eeuw wordt de vormentaal van de neogotiek definitief vastgelegd, onder impuls van Jean-Baptiste Bethune en van de Sint-Lucasscholen. De 'ingenieuze' neogotiek op het einde van de 19de eeuw verzoent de neogotische bouwstijl met nieuwe materialen en nieuwe productiemethodes. Toonaangevende figuren in dit verband waren Joris Helleputte en Louis Cloquet. Rijk geïllustreerd, met selectieve bibliografie.
982. DE MEULEMEESTER J., *Quelques réflexions sur les résidences des princes territoriaux dans les anciens Pays-Bas méridionaux*, in *Archéologie médiévale*, Caen, (1995), nr. 25, p. 87-113. De auteur brengt een samenvatting van archeologische en historische gegevens over heerlijke residenties in verschillende streken van de zuidelijke Nederlanden. Deze data vormen het uitgangspunt voor een evolutieschets waarbij zowel de Karolingische residenties als de latere middeleeuwse kastelen, waaronder castrale mottekastelen, worden toegelicht. De bijdrage schenkt ook ruime aandacht aan de inplanting van de kasteelsites en hun topografische situatie ten opzichte van de prestedelijke en stedelijke nederzettingkernen waarop ze ongetwijfeld invloed hebben uitgeoefend. Gent kon in dit overzicht niet ontbreken. Zowel de portuskern aan de Schelde, het Geraard de Duivelsteen als het Gravensteen en de Oudburg worden in deze bijdrage vanuit archeologisch-historisch oogpunt en in functie van een veel ruimere context (Scheldevallei, graafschap Vlaanderen, Brabant, Loon en Luxemburg) geëvalueerd. Geïllustreerd.
983. DE VOS J., "Architecture parlante" of follies in het interbellum: *Café De Ton en Hotel Normandie*, in *Interbellum*, 17, (1997), nr. 4, p. 11-15. Behandelt Café De Ton (1932) aan de Brusselsesteenweg in Gentbrugge. Geïllustreerd.
984. DEMEY A. (red.), *Interbellumarchitectuur en monumentenzorg*, Gent, 1997, 78 blz. Uitgave van de lezingen van de gelijknamige studiedag. Bevat enkele belangrijke bijdragen waaronder L. MEGANCK, *De studie van interbellumarchitectuur: mogelijkheden en problemen* (p. 13-22), A. DEMEY, *Interbellumpatrimonium: wettelijke/werkelijke bescherming* (p. 23-30), M. DUBOIS, *Witte doos in klassiek bouwblok. Woonhuis Gaston Eysselinck in Gent (1930-1931)* en N. POULAIN, *'Le cabinet des horreurs', of het Spitznarmuseum van de straat* (p. 45-50). De brochure bevat ook de teksten van de bezoeken aan diverse Gentse interbellumgebouwen, nl. de Universiteitsbibliotheek en Hoger Instituut voor Kunstgeschiedenis en Oudheidkunde (1933-1942), de redactie van het dagblad Vooruit en de drukkerij Het Licht (1930-1931),

de voormalige Bank van de Arbeid (1920-1923), de gewezen Veeartsenijschool en het Miljoenenkwartier.

985. DEMEY A., *Het Provinciehuis van Oost-Vlaanderen te Gent*, in *Tijdschrift van het Gemeentekrediet*, 4, (1996), nr. 198, p. 5-21. De auteur geeft de bouwgeschiedenis van het Provinciehuis aan de Gouvernmentstraat, met een beknopte schets van de architecten die daaraan hebben meegewerkt zoals August Van Assche (1826-1901), Valentin Vaerwyck (1882-1959) en Jean Hebbelynck (1892-1971). De bouwhistoriek van het huidige gebouwencomplex wordt voorafgegaan door een situering van deze plaats in de oudste middeleeuwse portus van Gent en door een overzicht van alle belangrijke gebouwen en eigenaars die een betekenis hebben gehad op dit terrein tussen Gouvernmentstraat en Schelde. Geïllustreerd.
986. DEMOOR J., *Stadsvernieuwing in de 19de-eeuwse gordel. Kroniek van een twintigjarige zoektocht naar antwoorden*, in *Ruimtelijke Planning*, Diegem, 1997, nr. 1, p. 67-99. Na een situering en bondige historische duiding worden de stedenbouwkundige problemen van de betrokken stadszone doorgelicht. Daarbij wordt ook verwezen naar het wisselende succes van de stadsvernieuwingsprojecten gedurende de twee jongste decennia. Geïllustreerd.
987. DEROM S., *Het Belfort Gent, (Stad Gent, Dienst Monumentenzorg)*, Gent, 1997, 31 blz. De nieuwe brochure voor bezoekers aan het Belfort omvat een beknopt historisch overzicht en duidingen bij de verscheidene te bezoeken onderdelen van de toren, met toelichtingen over het secreet, de torenwachters, de draak, de klokken en de beiaard. Geïllustreerd.
988. DE SUTTER C. & G. VAN DOORNE, *Verdwenen hoekjes van het oude Gent. Uit de fotoverzameling van de Commissie van Monumenten en Stadsgezichten*, Gent, 1995, z. blz. Tweede selectie uit deze bijzonder rijke en boeiende fotoverzameling.
989. DEVRIESE L., *Zeventiende-eeuwse huisgevels in de Gentse Waterwijk. Lokalisatie en datering aan de hand van de 17de-eeuwse bouwsubsidies*, in *Stadsarcheologie. Bodem en monument in Gent*, 20 (1996), nr. 2, p. 10-24. Studie over de 17de-eeuwse bouwers en gebouwen in de Waterwijk op basis van geschreven bronnen, iconografie en materiële resten, met ook een globale evaluatie van het 17de-eeuwse gebouwenbestand in dat stadsareaal. Geïllustreerd.
990. DHOOGHE L., *Theaterarchitectuur in Vlaanderen. Een reflectie over de spelregels*, in *Arcitectuur (A+I47)*, Brussel, 1997, nr. 4, p. 32-39.

BIBLIOGRAFIE VAN DE GESCHIEDENIS VAN GENT 1996-97

Over de restauratie en renovatie van historisch en bouwkundig merkwaardige theaters. Met verwijzing naar de Koninklijke Opera (Schouwburgstraat), de Minardschouwburg (Walpoortstraat) en het Kunstencentrum Vooruit (Sint-Pietersnieuwstraat) in Gent. Geïllustreerd.

991. GELDOLF C., A. PISMAN & S. DE VOS, *Een vallei in bescherming genomen*, in *Ruimte in zicht, (Architectuur als Buur)*, Gent, 1997, jg. 2 nr. 1, p. 3-7. Over de betekenis om landschappelijke, cultuurhistorische en ecologische redenen van de Bovenschelde tussen Gent en Kluisbergen. Geïllustreerd.
992. *Huizenonderzoek in Gent 2 Het Elisabethhuis, (Stad Gent, Stadsarchief)*, Gent, 1997, 208 blz. Deze studie belicht de resultaten van een zo volledig mogelijk materieel en historisch huizenonderzoek verricht op het Elisabethhuis, Rabotstraat 9. Een groep belangstellenden bestudeerde dit wooncomplex onder begeleiding van de Dienst Stadsarcheologie (M.C. LALEMAN) de Dienst Monumentenzorg (G. EVERAERT), het Stadsarchief (L. CHARLES) en historicus D. LIEVOIS. De teksten worden visueel verduidelijkt met foto's, tekeningen, plannen, plattegronden en stambomen. Het geheel wordt afgesloten met een bibliografisch overzicht, een verklarende woordenlijst en een index op persoonsnamen. Geïllustreerd.
993. *Inventaire archéologique -fiche nr. 391 - Kelder van de Hoogpoort, nr. 37*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 26, (1997), nr. 5, p. 251-252. Heruitgave van een bijdrage van Armand HEINS over een middeleeuwse kelder.
994. JACQUE B. & G. WISSE, *Stemmen uit het behang. Vier eeuwen geschiedenis van het behangpapier*, Brussel, 1997, 96 blz. Rijk gestoffeerd overzicht van de geschiedenis van het behangpapier in onze gewesten vanaf de 16de eeuw, naar aanleiding van de gelijknamige tentoonstelling. Geïllustreerd.
995. KRUIDENIER M., *Kunst-bouw-kunst, tien jaar museumbouw in Nederland en Duitsland*, in *Architectuur (A+145)*, Brussel, 1997, nr. 2, p. 33-37. Met verwijzing naar de uitbreiding van het Museum Boijmans-Van Beuningen in Rotterdam door de Gentse architecten Paul Robbrecht en Hilde Daem. Geïllustreerd.
996. LAMARCQ D., *Funerair erfgoed in Oost-Vlaanderen*, in *Toerisme Oost-Vlaanderen*, 46, (1997), nr. 4, p. 118-120. Pleidooi voor de erkenning van grafmonumenten en kerkhoven. Geïllustreerd.

997. LAPORTE D., *Beknopte bouwhistoriek van het Museum voor Schone Kunsten*, in *Museumkrant*, (*Museum voor Schone Kunsten/Gent*), 7, (1996), nr. 4, p. 1-4. Beknopte bouwgeschiedenis van het Museum voor Schone Kunsten dat in 1898-1900 werd opgericht naar ontwerp van architect Charles Van Rysselberghe (1850-1920). Geïllustreerd.
998. LAUWAERT G. & J. NUIJENS, *Ontwikkelingsplan ontgroeit de pubertijd*, in *Ruimtelijke planning*, Diegem, 1997, nr. 1, p. 191-199. De ruimtelijke ontwikkeling van een deelgebied van Gentbrugge als kenmerkend voorbeeld van een door de nabije stad beïnvloede stadszone en als voorbeeld van buitengebiedsplannen in Vlaanderen.
999. LEFEBURE J., *De idee van Gent. Of het geestelijk beeld van een stad*, in *Ruimtelijke planning*, Diegem, 1997, nr. 1, p. 7-28. Over het 'stad-zijn' en de stedelijkheid van Gent met verwijzing naar de stadsontwikkeling doorheen de tijd en die elementen die daarbij een belangrijke rol hebben gespeeld. De auteur refereert tevens naar stedenbouwkundige en architectonische veranderingen, naar progressief bouwen, monumentenzorg, slopingen, schijnarchitectuur, reconversies, eigentijdse architectuur en stadsvernieuwing. Geïllustreerd.
1000. LEVIS E., *Over stoven en badhuizen. Van cultuurtempels tot hollen van ontucht*, in *Tijdschrift voor Industriële Cultuur*, (1997), nr. 2, p. 2-20. Rijk gestoffeerde bijdrage over dit aspect van de laat-middeleeuwse samenleving, met verwijzing naar stoven en badhuizen in Gent. Geïllustreerd. In bijlage een fac-similé-uitgave van het werk *De ontucht in het oude Gent* van A. VAN WERVEKE.
1001. MAES D., *Het Gents Kerkepad (vervolg) O.L.Vrouw Sint-Pieterskerk. Sint-Pietersplein*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 26, (1997), nr. 4, p. 209-218.
1002. MAES D., *Het Gents Kerkepad (vervolg) Sint-Annakerk - Sint-Annaplein*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 26, (1997), nr. 6, p. 325-330. Geïllustreerd.
1003. MAES D., *Het Gents Kerkepad. Sint-Elisabethkerk-Begijnhofdries*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 26, (1997), nr. 3, p. 253-262. Beknopte bouwgeschiedenis en beschrijving van architectuur, interieur en meubilair van de voormalige kerk van het Sint-Elisabethbegijnhof. Geïllustreerd.
1004. MAES D., *Het Gents Kerkepad (vervolg) Sint-Michielskerk - Sint-Michielsplein*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 26, (1997), nr. 3, p. 110-121.
1005. MAES D., *Het Gents Kerkepad (vervolg) Sint-Niklaaskerk-Korenmarkt*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 26, (1997), nr. 1, p. 2-16.

BIBLIOGRAFIE VAN DE GESCHIEDENIS VAN GENT 1996-97

1006. MAES D., *Het Gents Kerkepad (vervolg) Sint-Stefanuskerk - Sint-Magrietstraat*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 26, (1997), nr. 2, p. 54-75.
1007. MARTIN D. & N. POULAIN, *Planning en contingentie: aspecten van stedenbouw, planologie en architectuur tijdens de tweede wereldoorlog*, (*Interbellum-cahier*, 9-10), Gent, 1997, 102 blz. Synthesewerk rondom de stedenbouwkundige problematiek tijdens de Tweede Wereldoorlog, met bijdragen van diverse auteurs betreffende Gent, waaronder N. POULAIN en K. AERNOUT.
1008. MEGANCKL., *Architect Emiel De Nil (1902-1982): van art deco naar modernisme*, in *Interbellum*, 17, (1997, nr. 2, p. 10-15. Geïllustreerd overzicht van het oeuvre van deze architect die vooral actief was in en rond Gent.
1009. MILIS-PROOST G., *De Gentse Universiteitsbibliotheek als embleem van moderniteit*, in *Handelingen der Maatschappij voor Geschiedenis en Oudheidkunde te Gent*, L, (1996), p. 217-235. Bijdrage over de geschiedenis en de bouw van de Universiteitsbibliotheek naar een ontwerp van Henry Van de Velde. Geïllustreerd.
1010. PISMAN A., C. GELDOLF, J. LAGAE en E. VANZIELEGHEM, *Debattencyclus in Oost-Vlaanderen. Architecten in dialoog met lokale besturen*, in *Ruimte in zicht, (Architectuur als Buur)*, Gent, 1996, jg. 1 nr. 0, p. 11-14. Over stedenbouwkundige aspecten en architectuurproblemen in zeven Oost-Vlaamse steden, waaronder Gent.
1011. POULAIN N., *Bouwen, verbouwen en herbouwen in een gefusioneerde grote stad: Groot-Gent tijdens de Tweede Wereldoorlog*, in MARTIN D. & N. POULAIN, *Planning en contingentie: aspecten van stedenbouw, planologie en architectuur tijdens de tweede wereldoorlog*, (*Interbellum-cahier*, 9-10), Gent, 1997, p. 89-102. Op 15 mei 1942 werd het Distrikt Groot-Gent door de Duitse bezetter ingevoerd; het is bleef bestaan tot 31 januari 1945 wanneer het bij Regentsbesluit werd opgedoekt.
1012. RAMBAUT A., *De koorramen uit de kapel van de meisjescongregatie Onze-Lieve-Vrouw te Zottegem*, in *Monumenten & Landschappen*, 15, (1996), nr. 6, p. 4-17. Het vooronderzoek, de conservering en de restauratie van drie koorramen uit de Congregatiekapel van Zottegem vormen de kern van een bijdrage die tevens dieper ingaat op de betekenis van het glazeniersatelier dat Jean-Baptiste Bethune (1821-1894) eerst in Brugge en daarna vooral aan het Prinsenhof in Gent uitbouwde. De vermelde neogotische glasramen zijn kenschetsend voor de productie van het atelier, maar hun betekenis wordt verhoogd als

onderdeel van een totaal interieurconcept waarvan ook de wandbekleding en het meubilair deel uitmaakten. De bijdrage raakt tevens problemen aan van verwerking, behandeling en conservering van 19de-eeuws vensterglas en het bijhorende loden netwerk. Geïllustreerd.

1013. *Restauratie en reconversie van de oude ziekenzaal en omgeving, in Gentse stadsconcerten 7 mei 1997*, Gent, 1997, s.p. (5 blz.). Beknopte schets van het restauratie- en renovatieprogramma rond de middel-eeuwse ziekenzaal van de Bijloke. Geïllustreerd
1014. ROBYNS L., *Gerechtshoven in Oost-Vlaanderen*, in *Toerisme Oost-Vlaanderen*, 46, (1997), nr. 4, p. 121-124. Geïllustreerd overzicht van de Oostvlaamse gerechtshoven. Ook het Gerechtshof van Gent, gebouwd naar een ontwerp van stadsarchitect Louis Roelandt (1786-1864) komt aan bod.
1015. SALAMAGNE A., *Les fondations sur arcades dans les anciens Pays-Bas*, in *Revue du Nord - Archéologie de la Picardie et du Nord de la France*, LXXVIII, (1996), nr. 318, p. 177-192.
1016. STALENHOEF G., *Gentse (woon)plannen op een rij*, in *Ruimtelijke Planning*, Diegem, 1997, nr. 1, p. 29. De auteur geeft een kritische analyse over de evolutie van de bevolking vanaf 1916 in confrontatie met stadsvernieuwing, ruimtelijke ontwikkeling, structuurplanning en wonen in Gent. Geïllustreerd.
1017. TEERLINCK P. & B. RONDAS, *De vestiging van bedrijven in Gent: een visie vanuit de stad*, in *Ruimtelijke Planning*, Diegem, 1997, nr. 1, p. 149-163. Een visie over bedrijveninplanting in Gent, binnen een stedenbouwkundige context.
1018. *Van adellijk steen tot provinciehuis (Provincie Oost-Vlaanderen)*, Gent, 1997, 28 blz. Tentoonstellingsbrochure over de geschiedenis van het provinciehuis in de Gouvernementstraat, naar aanleiding van Open Monumentendag 1997.
1019. VAN BRUWAENE C. & J. BALDEWIJNS, *Fresco's en muurschilderingen in openbare en religieuze gebouwen - Bijloke*, in *Toerisme Oost-Vlaanderen*, 45, (1996), nr. 5, p. 119-123.
1020. VANDOORNE G., *Gentse oude kerken in de kijker*, in *Toerisme Oost-Vlaanderen*, 46, (1997), nr. 2, p. 57-60. Handelt in hoofdzaak over de Sint-Jacobskerk, de en de Sint-Niklaaskerk. Geïllustreerd.

BIBLIOGRAFIE VAN DE GESCHIEDENIS VAN GENT 1996-97

1021. VAN DOORNE G., *Oude stenen, nieuw leven*, in *Ruimtelijke Planning*, Diegem, 1997, nr. 1, p. 119-130. Enkele aspecten van monumentenzorg en stadsvernieuwing in Gent, met verwijzing naar talrijke realisaties.
1022. VAN DOORNE G., *De schoonheid van de schamelheid. De Drongenhofkapel*, in VAN HOVE A. en S. DHAENE (red.), *De muren weten ervan*, (*Museum voor Volkskunde*), Gent, 1997, p. 112-115. Een schets van enkele hoofdlijnen uit de geschiedenis van het Drongenhof, het toevluchtshuis van de norbertijnen van Drongen in Gent, dat tijdelijk als abdij dienst deed in de late 16de en de 17de eeuw. De klemtoon ligt op de kapel van het complex, gelegen aan het Kaatsspelplein. Geïllustreerd.
1023. VAN DOORNE G., *Stadhuis in steigers*, in *G.O.V.-Heraut*, 32, (1997), nr. 5, p. 27-32. Bondige nota over de Gentse schepenhuisen en ruimere toelichting over het 17de-eeuwse schepenhuis van gedele waarvan de monumentale schouwen in restauratie zijn. Geïllustreerd.
1024. VAN DOORNE G. & P. DE ROO, *Pleinen in Gent*, in *Ruimtelijke Planning*, Diegem, 1997, nr. 1, p. 131-147. Over de stedenbouwkundige betekenis van pleinen en open ruimten in het stedelijke Gent. Met situeringsplan.
1025. VAN DOORNE G., (red.), *Open monumentendag 1997*, (*Stad Gent, Dienst Monumentenzorg*), Gent, 1997, 136 blz. Voor de Open Monumentendag Vlaanderen 1997 werden in Gent een dertigtal gebouwen opengesteld die in deze uitgave bondig worden voorgesteld. Bij de toelichtingen, waarvoor verschillende auteurs een medewerking verleenden, ligt de klemtoon op 'arbeid', het officiële thema van de Open Monumentendag 1997. De volgende gebouwen en gebouwencomplexen komen in dit bundel aan bod: de Herryvilletuinwijk van Evergem, de electriciteitscentrale en het Museum Energiea (Langerbruggekaai), de fabrieksgebouwen van Vynckier Nieuwevaart), het huis Fiévé-Dutry (Dok Noord), het Campo Santo (Sint-Amandsberg), de gebouwen van de vuurvaste Steenovens Colpaert (Groendreef), de textielfabriek Florida (Molenaarsstraat), het klooster van de augustijnen (Academiestraat), de turbinezaal van de SPE-centrale (Ham), de voormalige spinnerij Desmet-Guequier (Minnemeers), de textielfabriek Van Acker (Bachtenwalle), het Sint-Elisabethhuis (Rabotstraat), Ons huis (Vrijdagmarkt), het Toreken (Vrijdagmarkt), het glazeniersatelier Mestdagh (Koolsteeg), een laat-middeleeuws woonhuis (Jan Botermanstraat), het Burgcentrum gevestigd in een 18de-eeuws woonhuis (Burgstraat), het voormalige Hotel de Jonghe d' Ardoye (Onderstraat), het Hotel De Wulf-de Hemptinne (Koningstraat), het huis Het Volk (Poel), het Stadhuis (Botermarkt), de Koninklijke Nederlandse Schouw-

burg (Sint-Baafsplein), de Sint-Bavohumaniora (Reep), het Geraard de Duivelsteen (Geraard de Duivelstraat), de hogere instuten Sint-Lucas (Zwartzustersstraat), de voormalige Belgische Bank van de Arbeid (Voldersstraat), het Provinciehuis (Gouvernementstraat), het Gerechtshof (Koophandelsplein), het kunstencentrum Vooruit (Sint-Pietersnieuwstraat), het Technicum van de Universiteit Gent (Sint-Pietersnieuwstraat), de Rijbaan Van Vletingen (Lange Violettenstraat), het Schoolmuseum Michel Thiery (Sint-Pietersabdij, Sint-Pietersplein), de Leopoldskazerne (Gaspard De Craeyerstraat) en het gebouw van de liberale vakbonden (Koning Albertlaan). Geïllustreerd.

1026. VANSYNGHEL K., *De Minardschouwborg, of hoe een theater theater maakt*, in *Architectuur (A+147)*, Brussel, 1997, nr. 4, p. 40-43. Over de geschiedenis, de architectuur en de renovatie van dit kenmerkende theatergebouw met hoofdgevel aan de Walpoortstraat. Geïllustreerd.
1027. VAN TWEMBEKE J., *De heerlijkheid van Darupt te Afsnee*, in *Jaarboek Heemkring Scheldeveld*, (1997), nr. 26, p. 35-42. Op basis van een bundel met losse stukken uit het archief van de Gentse Sint-Pietersabdij gaat de auteur nader in op de eigendomsgeschiedenis van de heerlijkheid Darupt, waaraan het speelhof naast de dorpskern van Afsnee, bekend als de Maison Rose waar Cyriel Buysse verbleef, nog herinnert. Geïllustreerd.
1028. VANVAECKM., *Beelden van omhoog. Hansches 17de-eeuwse plafonddecoraties in stucwerk in de kastelen van Horst, Modave en Beaulieu en in het Gentse Brouwershuis*, in *Monumenten en landschappen*, 16, (1997), nr. 5, p. 21-56. Jan Christiaan Hansche realiseerde verscheidene indrukwekkende plafonddecoraties in stucwerk, onder meer in het Gentse Brouwershuis aan de Jonkvrouw Mattestraat. Dit plafond met complexe voorstelling dagtekent van 1679. De realisatie wordt in detail besproken en geëvalueerd ten opzichte van het andere bekende oeuvre van Hansche. Er wordt ook verwezen naar een door Hansche uitgevoerd stucplafond in het verdwenen Canfynhuis aan het Goudenleeuwplein.
1029. VANSEVENANT P. & J. VAN SEVEREN, *Het schoolverkeer nader bekeken: relaas van een experimentele aanpak in Gent*, in *Ruimtelijke Planning*, Diegem, 1997, nr. 1, p. 165-189. Het woon-schoolverkeer neemt een niet onbelangrijke plaats in in de ruimtelijke ontwikkeling van een stad, wat wordt aangetoond met cijfer- en kaartmateriaal. Met voorstelling van het LIFE-project voor Gent. Geïllustreerd.
1030. *Wandelen door de Sint-Martinuswijk, (Dienst Monumentenzorg)*, Gent, 1997, 35 blz. Geïllustreerde wandelgids met bijdragen van H. COGEN, B. BAILLIEUL & N. POULAIN. Behandelt onder meer de Sint-

BIBLIOGRAFIE VAN DE GESCHIEDENIS VAN GENT 1996-97

Martinuskerk, de Nieuwe Wandeling (gevangenis), de Bijlokeabdij, het Casino, het graven van de Coupure, de universiteitsgebouwen en de Watersportbaan.

Kunst en cultuur

1031. BIERENS L., "Eene goede orgel wel zaemengesteld". *Het Pierre Van Peteghem-orgel Onze-Lieve-Vrouw-Sint-Pieterskerk Gent*, Gent, 1997, 40 blz. Bijdrage over de bouw (1844-1847) en de restauratie (1980-1983) van het orgel.
1032. BONNEURE F., *Galerie van de Vlaamse keramisten, in Vlaanderen. Uit aarde en vuur. Keramiek in Vlaanderen*, 46, (1997), nr. 3, p. 70-80. Met vermelding van de Gentse kunstenaars Paul De Bruyne, Carmen Dionyse, Octave Landuyt, Achiel Pauwels, Frank Steyaert, Chris Scholliers en Rik Vandewege. Geïllustreerd.
1033. *Cultureel Jaarboek 1995 Provincie Oost-Vlaanderen*, Gent, 1996, 181 blz. Beknopt overzicht van de culturele activiteiten die door de provincie Oost-Vlaanderen werden georganiseerd of mede door toedoen van de provincie tot stand kwamen. Voorafgaand komt een administratief gedeelte over de samenstelling van de bestendige deputatie, de adviescommissies en de situering van de provinciale diensten die met cultuur begaan zijn. Na een overzicht van de provinciale prijzen over 1995, met beknopte biografieën van de bekroonden, worden de volgende cultuursectoren vanuit de provinciale werking toegelicht: taal- en letterkunde, bibliotheekwezen, toneel, muziek, geschiedenis, beeldende kunsten, cultuurpatrimonium, fotografie en film, musea, algemene culturele werking, sociaal-culturele werking en culturele uitwisseling. Het boek wordt afgesloten met een *In memoriam* van Gilbert MARTENS, Leo VERTONGEN en Marcel BRAUNS.
1034. DE GEEST J., *De kunstverzameling van het Gemeentekrediet*, in *Het Tijdschrift van het Gemeentekrediet*, 50 (1996) nr. 196/2, p. 63-71. Beknopte geschiedenis over het ontstaan, de ontwikkeling en de samenstelling van de verzameling schilderkunst en van de belangrijke tentoonstellingen die daaruit zijn voortgevloeid. Een bijzondere passage wordt gewijd aan de aanwinst van de collectie Georges De Graeve met belangrijk werk van onder meer Emile Claus, Gustave en Leon De Smet, Theo Van Rysselberghe en Gustave Van de Woestyne. Geïllustreerd.

1035. DE KEYZER L., *De schaduw van Jan Delvin. De Koninklijke Academie voor Schone Kunsten*, in VANHOVE A. & S. DHAENE (red.), *De muren weten ervan, (Museum voor Volkskunde)*, Gent, 1997, p. 57-65. Bijdrage over de Koninklijke Academie voor Schone Kunsten in de eerste helft van de 20ste eeuw. Met de aanstelling van Jan Delvin als directeur kon de instelling zich ten volle in opvoedkundig en artistiek opzicht ontplooiën. Geïllustreerd.
1036. DE MEÛTER I., *Imitatie en/of vervalsing van historische wandtapijten*, in VANBRAECKEL H. (red.) *Echt, namaak en vals, (Vlaamse Vereniging voor Oud en Hedendaags Textiel)*, 1996, p. 20-34.
1037. DHAENE S., *De muren weten ervan. Kunstenaars in het Patershol*, in VANHOVE A. & S. DHAENE (red.), *De muren weten ervan, (Museum voor Volkskunde)*, Gent, 1997, p. 15-56. Over het kunstgebeuren in een rond het voormalige klooster der geschoeide karmelieten in het Patershol. De studie overbrugt de periode van de late 19de eeuw tot de Tweede Wereldoorlog. Menig bekend schilder, beeldhouwer, graficus, glaszchilder of schrijver komt in dit overzicht aan bod. Onder hen bevinden zich Hippolyte Le Roy (1857-1943), Frans Coppejans (1867-1947), Henri Coppejans (1866-1941), George Minne (1866-1941), Valerius de Saedeleer (1867-1941), Karel Van de Woestijne (1878-1929), Gustave Van de Woestijne (1881-1949), Jules De Bruycker (1870-1945), Frans Masereel (1889-1972), Fritz Masereel (1889-1972), Frits Van de Berghe (1873-1939), Constant Permeke (1886-1952), Gust De Smet (1877-1943), Leon De Smet (1881-1966), Oscar Colbrandt (1879-1959), Cecile Cauterman (1882-1957) en tal van anderen. Geïllustreerd.
1038. FONTIER J., *Van art deco tot installatie. Tachtig jaar keramiekkunst in Vlaanderen*, in *Vlaanderen. Uit aarde en vuur. Keramiek in Vlaanderen*, 46, (1997), nr. 3, p. 64-69.
1039. HAGG B., *Sources for plainchant and ritual from Ghent and London: a survey and comparison*, in *Handelingen der Maatschappij voor Geschiedenis en Oudheidkunde te Gent*, L, (1996), p. 23-72. Een verzameling van 76 Gentse handschriften vormen één van de voornaamste collecties in de Lage Landen. Het materiaal dat in London ter vergelijking ter beschikking staat is in verhouding eerder gering te noemen. Basisbijdrage voor de studie van de evolutie en geschiedenis van de Gentse polyfonie.
1040. *Inventaire archéologique - Fiche nr. 1 - Oorkonde van Lodewijk de Vrome*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 26, (1997), nr. 6, p. 315-316. De oorkonde van 13 april 819 wordt bewaard in het Rijksarchief te Gent; heruitgave van bijdrage van Henri PIRENNE.

BIBLIOGRAFIE VAN DE GESCHIEDENIS VAN GENT 1996-97

1041. *Inventaire archéologique - Fiche nr. 129 - Wandtapijten van de gewezen Baudeloo-abdij*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 26, (1997), nr. 4, p. 189-190. Heruitgave van een bijdrage van GILLEMANN Ch.
1042. *Inventaire archéologique - Fiche nr. 29 - Deurklopper*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 26, (1997), nr. 3, p. 121-122. Heruitgave van een bijdrage van VAN DUYSE Hermann (1897).
1043. *Inventaire archéologique - Fiche nr. 32 - Collectebus van de 16de eeuw*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 26, (1997), nr. 2, p. 75. Heruitgave van een bijdrage van Hermann VAN DUYSE, toenmalig conservator van het Oudheidkundig Museum.
1044. *Inventaire archéologique - Fiche nr. 7 - Het eerste boek gedrukt in Gent*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 26, (1997), nr. 1, p. 16-17. Heruitgave van een bijdrage van BERGMANS Paul (1897).
1045. MATTHU R., *Het nieuwe Museum van Moderne Kunst te Gent. Een gesprek van Robert Courtois en Roland Matthu met Jan Hoet*, in *Architectuur (A+145)*, Brussel, 1997, nr. 2, p. 58-60. Geïllustreerd.
1046. NIEUWDORP H. & B. DEKEYZER, *Breviarium Mayer Van den Bergh. Alle miniaturen*, Antwerpen, 1997, 96 blz. Uitgave van het rijk verluchte handschrift (1495-1521) dat volledig thuishoort in de "Gents-Brugse school" van miniaturisten. Het wordt toegeschreven aan Simon Bening, Gerard Horenbaut en Jan Provoost, drie kunstenaars actief in het milieu van Brugge en Gent.
1047. PINGEOT A. & R. HOOZEE (red.), *Parijs-Brussel. Brussel-Parijs. Realisme, impressionisme, symbolisme, art nouveau. De artistieke dialoog tussen Frankrijk en België, 1848-1914*, Brugge, 1997, 539 blz. Geïllustreerde publicatie bij de gelijknamige tentoonstelling, met bijdragen van diverse auteurs. Met chronologisch en bibliografisch overzicht.
1048. SIMON H., *Zu Datierung und Ikonographie des "Genter Jahrmarkts" van David Teniers d.j.*, in *Wallraf-Richartz-Jahrbuch*, 57, (1997), p. 195-211.
1049. VAN ELSLANDE R., *Daneel de Rycke, de Gentse schilder (ca. 1415-1474)*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 26, (1997), nr. 3, p. 140-151.

Materiële cultuur

1050. LALEMAN M.C., *Strijd tegen de concurrentie. Over aardewerk in het 17de-eeuwse Vlaanderen*, in *Vlaanderen. Uit aarde en vuur. Keramiek in Vlaanderen*, 46, (1997), nr. 3, p. 38-43. Beknopt overzicht van de kennis over dit onderwerp, met ruime verwijzing naar Gent. Geïllustreerd.
1051. LALEMAN M.C., D. LIEVOIS, G. STOOFS & P. SWIMBERGHE, *Hollands porselein uit Gent*, in *Stadsarcheologie. Bodem en monument in Gent*, 20, (1996), nr. 3, p. 5-55. Een concentratie schervenafval, in 1995 opgegraven in de Bijlokesite, is afkomstig van een keramisch bedrijf dat zowel majolica als faience produceerde. Wellicht is het afval afkomstig van de majolicabakkerij die Gillis van de Vyvere in 1661 oprichtte aan de Tijkstraat, de huidige Kortrijksepoortstraat. De verdere studie van de vondsten en geschreven bronnen maakte het de auteurs mogelijk dieper in te gaan op de vanuit Delft beïnvloede majolicabedrijven Van de Vyvere en Stockholm, die in de tweede helft van de 17de eeuw in Gent bedrijvig waren en op hun betekenis ten opzichte van de keramische nijverheid in de lage landen. Geïllustreerd.
1052. MEULEMEESTER J.L., *Barok en rococo tieren welig in de Vlaamse keramiek van de achttiende eeuw*, in *Vlaanderen. Uit aarde en vuur. Keramiek in Vlaanderen*, 46, (1997), nr. 3, p. 44-50. Geïllustreerd.
1053. MEULEMEESTER J.L., *De Gentse pottenbakkers steunden hun collega's in Brugge*, in *Stadsarcheologie. Bodem en monument in Gent*, 20 (1996), nr. 2, p. 25-26. In 1699 richtte het Brugse ambacht van de pottenbakkers een rekest aan koning Karel II om de verkoop van vreemde keramiek in Brugge te verbieden. Ze verwezen daarbij naar vrijheden en statuten van het Gentse ambacht.
1054. SWIMBERGHE P., *Volksaardewerk in de 19de en 20ste eeuw*, in *Vlaanderen. Uit aarde en vuur. Keramiek in Vlaanderen*, 46, (1997), nr. 3, p. 59-63. Geïllustreerd.
1055. VAN CLEVEN J.F., *Neogotische keramiek in Vlaanderen*, in *Vlaanderen. Uit aarde en vuur. keramiek in Vlaanderen*, 46, (1997), nr. 3, p. 54-58. Geïllustreerd.
1056. VANNOPPEN H., *De knoop als historisch document in de geschiedenis van mode en streekdracht*, in *Oost-Vlaamse Zanten*, 71, (1996), nr. 1, p. 59-67. Schetsmatig overzicht van de geschiedenis van de mode in onze gewesten sinds de Romeinen.

BIBLIOGRAFIE VAN DE GESCHIEDENIS VAN GENT 1996-97

1057. VERHAEGHE F., *Middeleeuwse keramiek in Vlaanderen. Productie en consumptie*, in *Vlaanderen. Uit aarde en vuur. keramiek in Vlaanderen*, 46, (1997), nr. 3, p. 13-29. Algemeen, beknopt overzicht over de middeleeuwse keramiek in Vlaanderen. Met verwijzing naar Gent. Geïllustreerd.

Heemkunde, volkskunde, genealogie

1058. ADRIAAN M., *Wassen ex-voto's in Vlaanderen: Waar kon men een wasofferande aanbieden? Door wie en hoe werden de beeldjes vervaardigd?*, in *Oost-Vlaamse Zanten*, 72, (1997), nr. 1, p. 63-68.
1059. BORRE L., *Buurtfeesten en dekenijfeesten*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 26, (1997), nr. 2, p. 86-87. Het eerste buurtfeest na de oorlog op het Prinsenhof in 1948.
1060. BRAEKMAN W.L., *Kindermishandeling: Een kleine "Martelares van Gent" (1897)*, in *Oost-Vlaamse Zanten*, 71, (1996), nr. 4, p. 225-236. Verslag van een geval van kindermishandeling in de eigen huiskring: Charlotte Eichberger, 7 jaar oud en slechts 60 centimer groot, werd door haar eigen moeder zwaar mishandeld en met gloeiend ijzer verbrand aan de voeten. Geïllustreerd.
1061. BRAEKMAN W. L., *Kwakzalvers te Gent (17de eeuw)*, in *Oost-Vlaamse Zanten*, 71, (1996), nr. 4, p. 259-261. Verslag van het onderzoek van een medische commissie over de geneeskraft van de hoorn van de "eenhoorn", een fabelachtig Indisch dier dat door een Oostindiëvaarder in 1649 in Gent was binnengebracht; hij bood de hoorn voor 6000 gulden te koop aan aan de stadsmagistraat. De bijdrage bevat ook het relaas over Jan Potagie, een kwakzalver die op de Korenmarkt "orvitaan" trachtte aan de man te brengen, een mengsel van meer dan twintig giftige planten en wortelen, verpulverd en gezoet met honing. De auteur baseert zich op een handschrift in de Universiteitsbibliotheek (hs 1816).
1062. BRAEKMAN W.L., *De sekte van de Gezanten Gods. Exorcisten te Heusden (1804-1806)*, in *Oost-Vlaamse Zanten*, 72, (1997), nr. 1, p. 37-38.
1063. BRAEKMAN W.L., *Verjongingsingrepen: marktliederen over herbakkers, herslijpers en hergieters*, in *Oost-Vlaamse Zanten*, 72, (1997), nr. 2, p. 81-94. Behandelt ook Gentse volksliederen over de strijd tegen het verouderingsproces; met tekstuittgaven.

1064. BRAET A., *De Braetroute*, 1996, 192 blz. en 1 losbladige kaart. De auteur benadert op een originele wijze de familiegeschiedenis of het wedervaren van de afstammelingen Braet, aan de hand van een routebeschrijving die de belangrijkste punten uit het familieverleden aandoeft. Met bibliografisch overzicht. Geïllustreerd.
1065. COLLUMBIEN H., *Enkele herinneringen aan de stadsschool in de Onderstraat (1922-1932)*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 26, (1997), nr. 6, p. 299-315. Geïllustreerd.
1066. CORNELIS-DE VOS G., *Afstamming Pernot ex Blévaucourt*, 1996, 30 blz.
1067. DAEM M., *De verering van Onze-Lieve-Vrouw ter Zwaluwen*, in *Oost-Vlaamse Zanten*, 72, (1997), nr. 1, p. 17-29. Het beeld van Onze-Lieve-Vrouw ter Zwaluwen werd vereerd in het Tempelhof en in het Sint-Jacobsgodshuis te Gent. Poging om legende en feiten te scheiden.
1068. DE BAETS H., *Een halve eeuw geleden...voetbalclub 'Sparta Zwijn-aarde'*, in *Jaarboek Heemkring Scheldeveld*, (1997), nr. 26, p. 159-165. Beknopte schets over een voetbalclub uit de jaren '40 van deze eeuw en situering van de club in de ruimere voetbalgeschiedenis van Zwijn-aarde. Geïllustreerd.
1069. DE BAETS J., *50 jaar toneelbond "Nut en Vermaak" Mariakerke 1946-1996*, (*Marka. Notulenblad. nr. 117-118, Speciale uitgave*), 1996, 75 blz. Behandelt in een gedeelte "Historiek" en een gedeelte "Memoires" het wel en wee van 50 jaar bloeiend toneelleven in Mariakerke. Bevat veel foto's en uittreksels uit programmaboekjes.
1070. DEBLEECKER F., *De heilige Simon en Judas. De Kerk van Gentbrugge*, in *Heemkundig Genootschap Land van Rode*, 24, (1996), nr. 96, p. 24-27.
1071. DEBUCK R., *La (sur)prise de Gand: Louis XIV bezet Gent onverhoeds (1678-1679)*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 26, (1997), nr. 1, p. 18-23.
1072. DEBUCK R., *De bezetting van Gent in 1708 door Louis XIV*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 26, (1997), nr. 3, p. 134-139. Op basis van het bekende werk van J. E. Nève (1929).
1073. DEBUCK R., *De Franse bezetting van 1701-1706 door Louis XIV*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 26, (1997), nr. 2, p. 79-82. Op basis van het bekende werk van J. E. Nève (1929).

BIBLIOGRAFIE VAN DE GESCHIEDENIS VAN GENT 1996-97

1074. DE BUCK R., *Gentse memoriedagen: 7-8-9-10 maart*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 26, (1997), nr. 2, p. 87-90; *11-12-13 maart*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 26, (1997), nr. 3, p. 157-159; *14-15-16-17 maart*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 26, (1997), nr. 4, p. 228-230; *18-19-20 maart*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 26, (1997), nr. 5, p. 283-285; *21-22-23 maart*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 26, (1997), nr. 6, p. 343-345.
1075. DE BUCK R., *Herontdek Gentse doopnamen als familienaam (1280-1336)*, in *Gendtsche Tydinghen*, 26, (1997), nr. 3, p. 273-278.
1076. DE BUCK W., *Over kiekenvreters, sinjoren en stropdragers*, in *Ruimtelijke Ontwikkeling*, Diegem, 1997, nr. 1, p. 209-212.
1077. DE CLERCQ R., *De inwoners van Zwijnaarde in de commerciële repertoria van de 19de eeuw*, in *Jaarboek Heemkring Scheldeveld*, (1997), nr. 26, p. 74-141. De auteur distilleerde inwoners van Zwijnaarde uit tweeëndertig commerciële repertoria en zes uitgaven van de *Wegwijzer van de Stad Gent*. Met beknopte biografische schetsen van de burgemeesters Pierre Jean Dick (1757-1830), Jean Baptiste Soenens (1756-1850), Edward Antoine Soenens (1797-1880), Charel Joseph Ottoy (1833-1902), Lieven De Schrijver (1819-1892) en Jan Lieven Van Ceulebroeck (1829-1914), van gemeentesecretaris Bruno Blomme (°1799), van veldwachter Henri Jean Collette (°1851), van onderwijzer Henri Veys, van de pastoors Jean Baptiste De Backer (1795-1871) en Charles Louis Van Acker (1802-1869), van arts Frans Julien Cremers (+1941), van de notarissen Jan Baptist Bekaert (1769-1851) en Jan Van Heuverswijn (+1947), van de brouwers Marie Mathilde De Vos-Blancquaert en Emile Vanden Bossche (°1869), van de landbouwers Augustien Frans De Man (1842-1903), Augustien Vanden Bossche (1864-1945), van de industriëlen en handelaars Camiel Sonnevile (1857-1943), Eugénie Stevens (1848-1923), Constant De Coster (1765-1854), Eugeen-Junius Vervaet (1842-1912), Coleta De Vos-Dick (1826-1856) en Constant Heirbrant (1848-1910), van de kasteelheren baron Théodore Joseph Ghislain Coppens d'Eeckenbrugge (°1798), Louis de Hemptinne (1855-1913), baron Adolf Idesbald della Faille d'Huyssse (1858-1913), graaf Louis Ambroise Amand Goethals (1829-1912), ridder Leon Lefevere de ten Hove (1845-1911), Leon Motte (1845-1928), Alois Ottoy (1847-1914) en baron Frédéric Emile Marie van Crombrugge de Picquendaele (1844-1910), van de caféuitbaters Alfons Bruyneel (1857-1931), Frederik Aloïs Heirbrant (1854-1925), Cyriel Van de(n) Veegaete (1869-1960) en Jan Baptist Vander Meersch (1869-1950), en verder nog van Karel Sonnevile (1801-1871), Marie Thérèse Vander Haeg(h)en (1819-1886), Augustien Frans He(i)rbrant (1851-1915) en Augustien Vanden Broecke (1856-1937). De bijdrage toont niet alleen beeldmateriaal betreffende de besproken personen zoals

portretten, wapenschilden en doodsprentjes, maar omvat ook talrijke archieffoto's van gebouwen op het grondgebied van de deelgemeente Zwijnaarde. Geïllustreerd.

1078. DE VRIENDT R., B. BAILLIEUL, A. EVRARD & R. VAN DE WALLE, *Een wonder-medecijn in Gent. Sint-Fiacre: Sint-Baafskathedraal - Klooster Groenen Briel - Sint-Martinuskerk*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 23, (1997), nr. 4, p. 190-204. Sint-Fiacrius (ca. 590-670) werd te Gent aanbeden als "wonderheilige" voor de genezing van cholera, dysenterie, nier- of blaasziekten, venerische ziekten en de "oude man", progerie waarbij een jong kind al op zeer vroege leeftijd ouderdomsverschijnselen krijgt.
1079. DISCART-AUDENAERDE J., *De stam Audenaerde*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 26, (1997), nr.1, p.37-41. De auteur behandelt hier Philip van Audenaerde, hofman en schepen van de keure van Gent (midden 14de eeuw). Vervolg op eerdere bijdragen: *Ghendtsche Tydinghen*, 25, (1996), nr. 2, p. 74-82 en *Ghendtsche Tydinghen*, 25, (1996), nr. 4, p. 187-189.
1080. GEERINCKX F., *Nog eens de "garde civique"*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 26, (1997), nr. 2, p. 95-99.
1081. HESTERS P., *Geschiedenis van de parochie Wachtebeke-Overslag en het kerkgebouw*, (*Heemkundige Kring "Oud-Wachtebeke" Jaarboek 1995*), 1996, 298 blz. Studie integraal gewijd aan de geschiedenis van Overslag en van het kerkgebouw in al zijn bouwfases; met biografisch overzicht van de pastoors en parochiepriesters en het lager geestelijk personeel. Een afzonderlijk hoofdstuk behandelt de diverse confrerïën, gilden, bonden en verenigingen. Met bijlagen.
1082. LAMARCQ D., *Seksueel afwijkend gedrag*, in *Oost-Vlaamse Zanten*, 72, (1997), nr. 2, p. 70-80. Algemene bijdrage over bastaarden, trouwen zonder toestemming, samenlevingscontracten *avant la lettre*, seksueel misbruik van personeel, bestialiteit, voorhuwelijkse betrekkingen en vondelingen.
1083. LEVISE E. & G. VAN GEERT, *Gentsche woorde en uitdrukkinge. Deel XXXIII*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 26, (1997), nr. 1, p. 44-47; *Deel XXXIV*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 26, (1997), nr. 2, p. 92-94; *Deel XXXV*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 26, (1997), nr. 3, p. 154-157; *Deel XXXVI*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 26, (1997), nr. 4, p. 231-234; *Deel XXXVIII (slot)*, nr. 6, p. 331-342.

BIBLIOGRAFIE VAN DE GESCHIEDENIS VAN GENT 1996-97

1084. LEVIS E., *'t Gentsch spant de Kruune*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 26, (1997), nr. 4, p. 218-222; nr. 5, p. 265-272.
1085. LEVIS E., *Kaak, kaak, nen lobal! Einde van de Gentschen twiedekker?*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 26, (1997), nr. 1, p. 24-35.
1086. LEVIS E., *Over rispenplagen, dolle hoornebeesten en andere perrykeleuze siekten*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 26, (1997), nr. 3, p. 122-133. Bijdrage over de runderpest in Vlaanderen (1769-1777) en over de vele edicten en ordonnanties die ter bestrijding ervan werden uitgevaardigd. Geïllustreerd.
1087. MAES D., *Drongense pleegouders voor Gentse vondelingen en verlaten kinderen*, in *Dronghine. Jaarboek*, 1997, p. 20-51. Deze bijdrage levert een overzicht van de geschiedenis van de opvang van vondelingen in de omgeving van Gent, meer in het bijzonder te Drongen in de 19de eeuw, met namenlijsten in bijlage; met grafieken.
1088. OSSIEUR E., *De reanimatie van drenkelingen in de Hollandse tijd te Gent*, in *Tijdschrift voor Geneeskunde*, 53, 1997, nr. 11, p. 763-766. In 1817 stelde het stadsbestuur een bijzondere commissie aan om het fenomeen van schijndood te bestuderen en te definiëren. Twee dokters J.F. Kluyskens en J.B. Van Lokeren stonden de commissie bij. Zij formuleerde tevens aanbevelingen ter reanimatie van de vele drenkelingen.
1089. OSSIEUR E., *Requiemmissen voor misdadigers*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 26, (1997), nr. 4, p. 222-228. Bijdrage over herdenkingsmissen voor enkele misdadigers in de 17de eeuw te Gent, op basis van de stadsrekeningen.
1090. POELMAN R., *Genealogie van Alfons en Victor Braeckman, de eerste burgemeesters van Sint-Amandsberg*, in *Jaarboek De Oost-Oudburg*, XXXIII, (1996), p. 19-30. Geïllustreerd en met stambomen in bijlage.
1091. POELMAN R., *Terugblik op Sint-Amandsberg*, 1996, 715 blz. De auteur brengt een basisgeschiedenis van de Gentse randgemeente Sint-Amandsberg vanuit een heemkundig, lokaal historisch standpunt. Met kritisch apparaat. Geïllustreerd.
1092. ROETS E., *Verbeurd verklaarde Franse goederen te Aalster en omgeving tussen 1635 en 1640*, in *Vlaamse Stam*, 33, (1997), nr. 3-4, p. 119-122. Met verwijzingen naar Gent.

1093. SCHEPENS E.L., *De broederschap van de H. Moeder Gods en van Sint-Gerulfus te Drongen, voor 1475-1805*, in *Dronghine. Jaarboek*, 1997, p. 145-176. Geschiedenis van dit genootschap, op basis onder meer van het bewaarde resolutieboek; reglement wordt in extenso weergegeven samen met een omstandige namenlijst van gildebroeders- en zusters.
1094. STEEGHERS W., *Gentse poorters uit Meulestede (1542-1796)*, in *Heemkundig Nieuws*, 25, (1997), nr. 2, p. 14; *Gentse buitenpoorters uit Meulestede in de 15de eeuw*, in *Heemkundig Nieuws*, 25, (1997), nr. 4, p. 14; *Gentse poorters uit Antwerpen (1542-1796)*, in *Vlaamse Stam*, 32, (1996), nr. 11-12, p. 465-474; *Gentse poorters uit Baarle (1542-1796)*, in *Dronghine. Jaarboek*, 1997, p. 17; *Gentse poorters uit Kaprijke (1542-1796)*, in *Appeltjes van het Meetjesland. Jaarboek*, 47, (1996), p. 184; *Gentse poorters uit Lembeke (1542-1796)*, in *Appeltjes van het Meetjesland. Jaarboek*, 47, (1996), p. 183; *Gentse poorters uit Leuven (1542-1796)*, in *Vlaamse Stam*, 32, (1996), nr. 10, p. 453-454; *Gentse poorters uit Watervliet (1542-1796)*, in *Appeltjes van het Meetjesland. Jaarboek*, 47, (1996), p. 186; *15de eeuwse Gentse buitenpoorters uit Kortrijk*, in *Vlaamse Stam*, 33, (1997), nr. 5, p. 205-208; *15de eeuwse Gentse buitenpoorters uit Dendermonde*, in *Vlaamse Stam*, 33, (1997), nr. 6, p. 257-260.
1095. TOP S., *Als de ooievaar komt ... Volksculturele facetten van zwangerschap, geboorte en doop (1900-1950)*, in LEIJSSSEN L., M. CLOET & K. DOBBELAERE (red.), *Levensrituelen. Geboorte en doopsel*, (KADOC-Studies 20), 1996, p. 123-146.
1096. VAN BOSTF., *Gentse volksprenten (vervolg)*, in *Oostvlaamse Zanten*, 71, (1996), nr. 4, p. 242-258. Vervolg op *Oostvlaamse Zanten*, 71, (1996), nr. 3, p. 173-192. Geïllustreerd.
1097. VAN WERVEKE A., *Geschiedenis van een teerling huizen*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 26, (1997), nr. 2, p. 101-103. De huizen Het Look, De Meermin, Het Haantje en De Berrie op de Groentenmarkt.
1098. VERMEIRE M., *Wandeling te Oostakker*, in *G.O.V.-Heraut*, 32, (1997), nr. 2, 5 blz.

Biografieën

1099. BALTHAU E., *In memoriam Roger De Bondt*, in *Castellum*, 13, 1996, nr. 3-4, p. 3-4. Roger De Bondt (1921-1996) stond bekend als een gedreven verteller van allerlei historische gebeurtenissen uit de streek

Laarne en Kalken. Hij is één van de medeoprichters van Castellum en de Vereniging voor Lokale Geschiedenis van Kalken en Laarne (1989). Met foto van de overledene.

1100. BRACKE N., *Honderd jaar geleden stierf Edmond Van Beveren. Een biografische schets van een socialistisch voorman*, in *Brood & Brood. Tijdschrift voor de Geschiedenis van Sociale Bewegingen*, (1997), nr. 3, p. 50-54.
1101. DANCKAERT L., *Ferraris: een man, een gebouw, twee kaarten*, in *Monumenten en Landschappen*, 16, (1997), nr. 5, p. 6-20. De bijdrage gaat dieper in op het leven en het werk van graaf **Joseph Jean François de Ferraris** (1726-1814), vooral bekend om de grootschalige en zeer gedetailleerde manuscriptkaart van de Zuidelijke Nederlanden, de zogenoemde Kabinetskaart, die onder leiding van deze generaal werd opgemaakt. Geïllustreerd.
1102. DEBUCK R., *37 blazoenen van ridders in de orde van het Gulden Vlies (1445)*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 26, (1997), nr. 3, p. 242-251. Boven het koorgestoelte in het koor van de Sint-Baafskathedralen hangen de geschilderde wapenborden van de ridders van het Gulden Vlies die in 1445 hun zevende kapittel in Gent hielden. Van elk personage geeft de auteur een beknopte biografische schets: Filips III de Goede, hertog van Bourgondië (1396-1516); Charles, hertog van Orléans en Valois (1391-1465); Roeland van Uitkerke, heer van Hemsrode (+1442); David de Brimeu, heer van Ligny (ca. +1451); Jean van de Clyte, heer van Komen (+1442); Guillebert de Lannoy (1386-1462); Antoine, heer van Croij en Renty (ca. 1385-1475); Jacques de Brimeu, heer van Guigny (+1451); Philippe, heer van Ternant (ca. 1400-1456); Jean, heer van Créquy (ca. 1397-ca. 1473); Frederic, graaf van Meurs (1392-ca. 1451); Jean de Melun, heer van Antoing (ca. 1398-1484); Baudot de Noyelles-Wion (+1468); Jan van Luxemburg (+ ca. 1466); Jean de Neufchatel (+ 1433); Jean II, hertog van Alençon (1409-1476); Frank van Borsele (1395-1471); Hendrik van Borsele (1405-1474); Drieu, heer van Humières (ca. 1403-ca. 1460); Alfons V, koning van Aragon en Napels (1394-1458); Jean, heer van Robeke (ca. 1369-1449); Antoine de Vergy, graaf van Dammartin (+1439); Hugo de Lannoy (ca. 1384-1456); Jean de la Tremoille (ca. 1377-ca. 1449); Jan van Luxemburg, graaf van Ligny (1385-ca. 1440); Florimond de Brimeu (+1441); Baudouin de Lannoy (ca. 1388-1474); Pierre de Bauffremont (+1473); Jean de Croij (1380-1473); Simon de Lalaing (ca. 1405-1476); Jean de Vergy (ca. 1378-1460); Karel de Stoute (1433-1477); Ruprecht, graaf van Virnenburg (+1443); Jean V, hertog van Bretagne (1389-1442); Mathieu de Foix, graaf van Comminges (1385-1456); Reinoud II, heer van Brederode (1415-1473) en Jean IV, heer van Auxy (ca. 1396-1474).

1103. DEFOORT H., *Amand Simoens (1884-1963). Het begon met socialisme*, in *Brood & Brood. Tijdschrift voor de Geschiedenis van Sociale Bewegingen*, (1997), nr. 2, p. 19-33. Portret van een socialistisch 'dissident', die na zeven jaar socialistisch militantisme vruchteloos zijn heil in andere politieke bewegingen probeerde te maken. Geïllustreerd.
1104. DEMEY A., *Oscar Van de Voorde. Architect (1871-1938)*, (*Kleine Cultuurgidsen Provincie Oost-Vlaanderen*), Gent, 1997, 79 blz. Rijk geïllustreerd werk over deze interbellumarchitect, tijdgenoot van Victor Horta en Henry Van de Velde; hij was tevens de voornaamste architect van de Wereldtentoonstelling van 1913 te Gent. Het werk biedt een overzicht van zijn architectonisch oeuvre en wijdt een hoofdstuk aan de bouw van de Belgische Bank van de Arbeid.
1105. *In Memoriam*, in *Cultureel Jaarboek 1995 Provincie Oost-Vlaanderen*, Gent, 1996, p. 179-181. Beknopte biografische schets van **Gilbert Martens**, **Leo Vertongen** en **Marcel Brauns**.
1106. KLUYSKENS P., *Ferdinand Snellaert*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 26, (1997), nr. 4, p. 205-209. Herpublicatie van de bijdrage naar aanleiding van de 125ste verjaardag van het overlijden van Ferdinand Snellaert (Kortrijk 1809-1872). Hij werd als één van de voorvechters van de Vlaamse beweging in de loop van die 125 jaar diverse keren herdacht en gevierd. Een bronzen borstbeeld op het Campo Santo is slechts één van de herinneringen aan deze figuur in Gent.
1107. KLUYSKENS P., *Hippoliet Lippens*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 26, (1997), nr. 6, p. 320-324. Herpublicatie van de levensbeschrijving van Hippoliet Lippens (1847-1906) die de eerste burgemeester van Gent werd onder het Belgisch bewind en opvolger van Karel de Kerchove.
1108. KLUYSKENS P., *Jean Delvin*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 26, (1997), nr. 2, p. 76-79. Tekenaar en schilder Jean Jozef Delvin (Gent, 1853-1922) is directeur (1902-1913) geweest van de Gentse Academie voor Schone Kunsten.
1109. *Nationaal Biografisch Woordenboek 15, (Koninklijke Academiën van België)*, Brussel, 1996, XIII en 863 blz. Betreffende Gent zijn opgenomen: de radioloog Paul de Backer, 1883-1956 (19-21), de chirurg Fritz de Beule, 1880-1949 (30-33), de psycholoog Jules van Biervliet, 1859-1945 (43-47), de verloskundige Josephus Boddaert, 1793-1866 (65-71), de dichter Daniël Boens, 1893-1977 (72-77), de botanicus en arts Caesar de Bruyker, 1878-1924 (84-89), de historicus en archivaris Jan Baptist Buntinx, 1911-1991, (94-99), de medicus Adolphe Burggraave, 1806-1902 (99-106), de neuroloog Jacques de Busscher, 1902-1966

BIBLIOGRAFIE VAN DE GESCHIEDENIS VAN GENT 1996-97

(109-112), de arts André van Cauwenberghe, 1879-1955 (116-118), de vrouwenarts Charles van Cauwenberghe, 1841-1911, (118-121), de geneesheer Charles van Coetsem, 1788-1865 (128-130), de kunstschilder Felix Cogen, 1838-1907, (130-132), Vlaams voorman en arts Frans Daels, 1882-1974 (137-149), de vrouwenarts Firmin Derom, 1893-1979 (175-178), de kunstschilder Pieter-Emmanuel Dielman jr., 1821-1893, (178-180), de arts Eugène Eeman, 1856-1933 (219-221), de arts, schrijver en politicus César Fredericq, 1817-1887 (275-277), de arts en letterkundige Simon Fredericq, 1857-1934 (277-280), de hoogleraar en aartsdiaken van Sint-Baafs Judocus Goethals, 1662-1742 (299-306), de arts Maurice Goetghebuer, 1876-1962 (297-299), de abdis en cisterciënzerin Isabelle Houchin de Longastre, 1629-1722 (358-365), de verloskundige Alexis Lados de Beaulincourt, 1801-1879 (415-419), de medicus Honoré Lams, 1883-1978 (423-425), de geneesheer Frédéric Lutens, 1790-1862 (440-443), de Vlaams-nationalistische politicus Boudewijn Maes, 1873-1946 (456-459), de componist en directeur van het conservatorium te Gent Martin Mengal, 1784-1851 (490-497), de natuurkundige Gustavus Mensbrugge, 1835-1911 (502-504), de pionier van de Belgische radiodiagnostiek Jules de Nobele, 1865-1946 (555-558), de componist Jacob Obrecht, 1457/1458-1505 (575-580), de natuurkundige Joseph Plateau, 1801-1883 (598-603), de arts Charles Poelman, 1815-1874, (603-606), de kunstschilder Pieter Poelman, 1801-1826 (606-608), de medicus en hervormer van het medisch onderwijs Guillaume Rommelaere, 1836-1916 (624-628), de medicus en schrijver Urbain Thiry, 1904-1982 (714-715), de bisschop van Brugge, later van Gent Antonius Triest, 1577-1657 (721-732), de beeldhouwer Georges Verbanck, 1881-1961 (759-766), de vicaris-generaal Felix Vercruyssen, 1892-1952 (772-776), de hygiënist en politicus Numa Vlaeyen, 1888-1960 (824-826) en de chirurg August van Wetter, 1831-1878 (840-842).

1110. SCHEPENS E.L., *Gentile Comhaire, leverancier van "‘t Zal wel Gaan"*, in *Gendtsche Tydinghen*, 26, (1997), nr. 3, p. 263-265. De slager Gentile Comhaire (°1880) uit de Dampoortstraat leverde aan het taalminnend studentengenootschap 't Zal wel gaan, dat beknopt wordt toegelicht. Dit geldt ook voor Adriaan Martens (1885-1968) die toen voorzitter was van het genootschap. Geïllustreerd.
1111. STOCKMAN R., *Prof. Dr. Joseph Guislain: zijn leven en zijn werken*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 26, (1997), nr. 4, p. 170-188. Joseph Guislain (Gent 1797-1860) speelde een vooraanstaande rol in de hervorming van de psychiatrische zorg, maar ook als wetenschapper en bouwheer van een "modelinstelling" verdient de herdenking van de 200ste verjaardag van zijn geboorte de aandacht. Geïllustreerd.

1112. THIERY M., *Jan Palfijn 1650-1730*, in *De Leiegouw*, XXXIX, (1997), nr. 2, p. 193-199.
1113. VAN CAMP B., *J.E. Verschaffelt (1870-1955) en de Vlaamse Beweging*, in *Wetenschappelijke Tijdingen*, 55, (1996), nr. 4, p. 265-269. Biografische bijdrage over Jules Emile Verschaffelt (° Gent - + Den Haag) één van de belangrijkste Vlaamse natuurkundigen, gespecialiseerd in het wetenschappelijk onderzoek én het onderwijs in de fysica. Als liberaal flamingant was hij betrokken bij de strijd om de vernerlandsing van de Gentse universiteit.
1114. VAN CLEVEN J., *Het Gemeentehuis van Ruiselede Pronkjuweel van profane neogotiek*, in *Monumenten & Landschappen*, 15, (1996), nr. 6, p. 43-58. De uitgebreide behandeling van het merkwaardige neogotische gemeentehuis van Ruiselede omvat een beknopte biografische schets van notaris en politicus **Benôit Van Outrive** (1805-1881) die burgemeester van Ruiselede en provincieraadslid was. Het grafmonument op de Westerbegraafplaats in Gent in kenschetsend voor de Vlaamse zinde, vrijzinnige levensingesteldheid van deze in meer dan één opzicht merkwaardige politicus. Geïllustreerd.
1115. VAN DER LINDEN R., *In memoriam Gabriel Haelman weduwnaar van Jenny Van Petegem, Gent 21 juli 1898-17 maart 1997*, in *Oost-Vlaamse Zanten*, 71, (1997), nr. 2, p. 52.
1116. VERCAMER A., L. CHARLES, J. DE ZUTTER, E. VAN DER HAEGHEN & J. DECAVELE, *Huldiging Johan Decavele, 25 jaar stadsarchivaris van Gent (teksten der toespraken)*, in *Handelingen der Maatschappij voor Geschiedenis en Oudheidkunde te Gent*, L, (1996), p. 237-251.
1117. WILS L., *Honderdvijftig jaar geleden overleed Jan Frans Willems*, in *Wetenschappelijke Tijdingen*, 55, (1996), nr. 4, p. 271-275. Beknopt overzicht van het leven en het literair werk van Jan Frans Willems (° Boechout, 1793), vader van de Vlaamse Beweging. Hij overleed op 24 juni 1846 aan een beroerte ten gevolge van een hoogopgelopen discussie in het Gentse stadhuis, waar hij met vuur de belangen van het Nederlandstalig toneel verdedigd had.

Index op auteursnamen

ADAMS M.	980	DE BAETS H.	1068
ADRIAAN M.	1058	DE BLEECKER F.	1070
AERNOUW K.	966, 1007	DE BLOCK J.	977
ARNADE P.	891, 904	DE BOER D.E.H.	898
BACKHOUSE M.	914	DE BUCK R.	978, 1071, 1075, 1102
BAELUS J.	967	DE BUCK W.	1076
BAILLIEUL B.	968, 1030, 1078	DE CLERCQ L.	979
BALDEWIJNS J.	960, 1019	DE CLERCQ R.	1077
BALTHAU E.	969, 1099	DE CONINCK R.	844
BALTHAZAR H.	970	DE GEEST J.	1034
BAUTERS L.	860, 980	DE HEMPTINNE T.	898
BAUWENS M.	971	DE HERDT R.	842-843, 949
BAUWENS W.E.M.	915	DE KEGEL A.	980
BERGMANS P.	1044	DE KEYSER B.	981
BIERENS L.	1031	DE KEYSER R.	856
BLAVIER J.	940	DE KEYZER L.	1035
BOGAERS L.	916	DE KRAKER A.	920-921
BONDA J.W.	840	DE KRAKER A.M.J.	880
BONNEURE F.	1032	DE MAEYER J.	981
BOONE M.	892-893	DE MEULEMEESTER J.	861-863, 982
BORRE L.	1059	DE MEÛTER I.	1036
BOS-ROPS J.	881	DE PAEPE J.-L.	845
BOUCKAERT B.	960	DE POORTER A.	861-863
BOUSMAR E.	894	DE REU M.	957-958
BRACKE N.	1100	DE RIDDER-SYMOENS H.	899
BRAEKMAN W.L.	917, 1060-1063	DE ROO P.	1024
BRAET A.	1064	DE SCHEPPER H.	881
BRAND J.P.M.	918	DE SMAELE H.	934
BRAUNS M.	1033, 1105	DE SMIDT J.T.	881
BRION R.	845	DE SUTTER C.	988
BUISMAN J.	841	DE VOS J.	983
CALLAERT G.	972	DE VOS S.	991
CARLIER M.	891, 894-896, 899, 901, 910	DE VRIENDT R.	1078
CASTELAIN R.	897	DE VRIES J.	881
CAUCHIES J.M.	877	DE VROEDE M.	959
CAVINESS M.H.	973	DE VUYST W.	972
CHARLES L.	842-843, 878, 974, 992, 1116	DE WILDE B.	935
CLOET M.	883, 955, 961-962, 965, 1095	DE WILDE J.	900
COGEN H.	975, 1030	DE ZUTTER J.	1116
COLLIN L.	960	DECAVELE J.	879, 882, 922, 1116
COLLUMBIEN H.	1065	DECEULAER H.	916, 923
CORDFUNKE E.H.P.	898	DECLERCQ G.	960
CORNELIS-DE VOS G.	1066	DEFOORT H.	1103
DAELS L.	980	DEKEYZER B.	1046
DAEM M.	1067	DEMETER S.	861-863
DAMBRUYNE J.	919	DEMEY A.	980, 984-985, 1104
DANCKAERT L.	1101	DEMOOR J.	986
DE BAERE G.	956	DENAUX A.	961
DE BAETS J.	1069	DENECKERE G.	936
		DEROLEZ A.	960
		DEROM S.	987
		DESEYN G.	937, 950-951

L. CHARLES, R. DE HERDT, M.C. LALEMAN

DESMET G.	968	KLUYSKENS P.	1106-1108
DESPRETZ A.	846	KRUIDENIER M.	995
DESPY G.	902	LAGAE J.	1010
DEVOGELAERE A.	952	LALEMAN M.C.	842-843, 861-863, 867, 869, 873, 960, 964, 992, 1050-1051
DEVOS P.	980	LAMARCQ D.	849, 943-944, 996, 1082
DEVRIESE L.	989	LAMBERT V.	904
DHAENE S.	937, 977, 1022, 1035, 1037	LAMBERTS J.	965
DHANENS E.	960	LAPORTE D.	997
DHOOGHE L.	990	LAUWAERT G.	998
DISCART-AUDENAERDE J.	1079	LEFEBURE J.	999
DOBBELAERE K.	883, 955, 961-962, 965, 1095	LEHOUCQ N.	850
DOBNEY K.	864	LEIJSEN L.	883, 955, 961-962, 965, 1095
DUBOIS M.	984	LENDERS P.	927
DUERLOO L.	924	LEVIS E.	1000, 1083-1086
DUPONT G.	901	LIEVIJNS L.	851
DUVERGER E.	960	LIEVOIS D.	907, 960, 974, 992, 1051
DUVOSQUEL J.M.	893, 902, 912	LUST J.	852
ERVYNCK A.	864	MAES D.	1001-1006, 1087
EVERAERS P.	885	MARECHAL E.	852
EVERAERT C.	884, 938	MARECHAL G.	882
EVERAERT G.	992	MARIEN L.	972
EVRARD A.	1078	MARTENS G.	1033, 1105
FABRE-MEEUS	884, 938	MARTENS L.	870
FIERLAFIJN M.	980	MARTIN D.	942, 966, 1007, 1011
FILARSKI R.	939	MATTHU R.	1045
FONTEYN G.	940	MATTHYS A.	861-863
FONTIER J.	1038	MEGANCK L.	984, 1008
GEERINCKX F.	1080	MEGANCK M.	980
GELDOF C.	991, 1010	MEROT C.	884
GEVERS L.	962	MEULEMEESTER J.L.	1052-1053
GILLARD P.	845	MILIS L.	904
GILLEMEN Ch.	1041	MILIS-PROOST G.	1009
GOOSSENS A.	925	MONBALLYU J.	928
GOOSSENS J.	856, 904	MONSIEUR P.	869, 871, 873, 886
GORTER-VAN ROYEN L.	926	MONTEIRO M.	959
GRADUS J.M.	881	NAZET J.	893, 902, 912
GREVE A.	891, 894-896, 899, 901, 910	NIEUWDORP H.	1046
GUBIN E.	941	NOUWEN R.	887
GYSSELING M.	847-848	NUIJENS J.	998
HAGGH B.	960, 1039	NUYTTENS M.	963
HAVERALS M.	856	OKUNISHI T.	905
HEINS A.	993	ONGENAE C.	872
HESTERS P.	1081	OSSIEUR E.	1088-1089
HOFSSUMMER P.	865-866, 868	PEE L.	943
HOOZEE R.	1047	PIETERAERENS M.	980
HOSTE A.	963	PINGEOT A.	1047
HOUBRECHTS D.	868	PIRENNE H.	1040
HUYS P.	980	PISMAN A.	991, 1010
JACOBS P.	972	POELMAN R.	1090-1091
JACQUE B.	994	POULAIN N.	966, 984, 1007, 1011, 1030
JANSE A.	903	PREVENIER W.	891, 894-896, 899, 901, 910
KATÉE S.G.A.	881		
KELDERS A.	904		

BIBLIOGRAFIE VAN DE GESCHIEDENIS VAN GENT 1996-97

PROOS R.	890	VAN DOORNE G.	988, 1020-1025
RAINENDORF-GERARD C.	845	VAN DORMAEL B.	874
RAMAKERS B.A.M.	906	VAN DUYSE H.	1042-1043
RAMBAUT A.	1012	VAN ELSLANDE R.	1049
REYNAERT J.	853	VAN GEERT G.	1083
RIDER J.	904	VAN HEESVELDE P.	931
ROBYNS L.	980, 1014	VAN IMPE L.	889
ROETS E.	1092	VAN MEULDER G.	947
RONDAS B.	1017	VAN MINGROOT E.	856
SALAMAGNE A.	1015	VAN SCHAÏK R.	910
SARFATIJ H.	898	VAN SEVEREN J.	1030
SCHEPENS E.L.	1093, 1110	VAN STRIEN C.D.	932
SCHOKKAERT L.	854	VAN SYNGHEL G.A.M.	857
SCHOLLIERS P.	941	VAN SYNGHEL K.	1026
SCHRANS G.	929	VAN TWEMBEKE J.	911, 1027
SIMON H.	1048	VAN UYTVEN R.	912
SMALL G.	907	VAN VAECK M.	1028
SOMME M.	908	VAN WERVEKE A.	1000, 1097
STABEL P.	891, 894-896, 899, 901, 910	VANHOVE A.	937, 977, 1022, 1035, 1037
STALENHOEF G.	1016	VANHOVE E.	972
STEEGHERS W.	1094	VANNESTE D.A.G.	948
STEENHAUT W.	852	VANNOPPEN H.	1056
STOCKMAN P.	885	VANRIE A.	893, 902, 912
STOCKMAN R.	1111	VANSEVENANT P.	1029
STOOPS G.	873, 1051	VANZIELEGHEM E.	1010
STROOBANTS A.	930	VERBEKE W.	856
SWIMBERGHE P.	1051, 1054	VERCAMER A.	1116
TEERLINCK P.	1017	VERHAEGHE F.	1057
THIERY M.	1112	VERHOEVE A.	980
THOEN H.	887	VERHULST A.	960
TOMBEUR P.	904	VERLAECKT K.	890
TOORIANS L.	909	VERMEIRE M.	1098
TOP S.	1095	VERMOTE M.	852
TRIO P.	960	VERPOEST L.	981
VALCKE T.	850	VERTONGEN L.	1033, 1105
VAN BELLEGHEM D.	962	VIAENE P.	858-859, 954
VAN BOCKSTAELE G.	963	VIEREN D.	972
VAN BOST F.	1096	WATERSCHOOT W.	933
VAN BRAECKEL H.	953, 979, 1036	WEGMAN R.	913
VAN BRUWAENE C.	1019	WILS L.	1117
VAN CAENEGHEM Baron	944	WISSE G.	994
VAN CAMP B.	1113		
VAN CLEVEN J.F.	1055, 1114		
VAN DE PERRE M.	945		
VAN DE POL L.C.	901		
VAN DE WALLE R.	1078		
VAN DE WIEL C.	855		
VAN DE WIELE J.	960		
VAN DEN BROEK J.	967		
VAN DEN KERKHOVE A.	960		
VAN DER BEKE M.	878		
VAN DER HAEGEN G.	888		
VAN DER HAEGHEN E.	1116		
VAN DER HERTEN B.	946		
VAN DER LINDEN R.	1115		